

खैरहनी नगरपालिकाको एघारौं नगरसभा अधिवेशनमा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक बजेट वक्तव्य

यस गरिमामय एघारौं नगरसभाको अध्यक्षता गरी रहनु भएका सभाध्यक्षज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरु कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, नगरसभा सदस्यज्यूहरु, नगरसभाका सचिव, कर्मचारी मित्रहरु, सञ्चारकर्मी मित्रहरुलाई मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट तथा आयोजक खैरहनी नगरपालिका परिवारको तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

२०७९ साल बैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनमा हामीलाई आफ्नो अमूल्य मत दिइ बिजयी गराउनु हुने सम्पूर्ण खैरहनीबासी मतदाताहरुलाई धन्यवाद टक्रयाउँदछु । साथै यस निर्वाचनलाई सफल पार्नको लागि आ सम्पूर्ण हुने गर्नु सहयोग स्थानबाट आफ्नो-व्यक्तित्वहरुलाई हार्दिक जनप्रतिनिधिहरुलाई सम्पूर्ण निर्वाचित । चाहन्छु गर्न व्यक्त धन्यवाद गर्न व्यक्त कामना शुभ सफलताको कार्यकाल तथा बधाइ चाहन्छु ।

१. खैरहनी नगरपालिकाको यस गरिमामय एघारौं नगरसभामा नगरको उपप्रमुखको रूपमा आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को राजश्व र व्यय अनुमान बजेट प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु । यस घडीमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएको आन्दोलनमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । तेस्ता किसिमका आन्दोलनको नेतृत्व गर्नु हुने अग्रजहरु प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

२. विगतका दुइ वर्षमा विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीले हामी सबैलाई असर पारेको छ । यसका कारण सम्पूर्ण नगरवासी तथा यस नगरपालिकाले पनि आर्थिक संकट र चुनौतिको सामना गर्नु परेको छ ।

३. भरखरै सम्पन्न निर्वाचनमा जनताले व्यक्त गरेका आशा भरोसा तथा अपेक्षालाई संबोधन गर्नुपर्ने अवस्था एका तर्फ छ भने विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीले सिर्जना गरेको चुनौतीलाई सामना गर्ने र प्राप्त अवसरलाई उपयोग गर्ने तर्फ केन्द्रित रहने गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट परिलक्षीत हुनु पर्छ भन्नेमा हामी सजग छौं । हाम्रो सिमित स्रोत साधनलाई यी विषय तथा क्षेत्रमा उपयोग गरी सबै नगरवासीको जीवन रक्षा गर्ने, रोजगारी सृजना गर्ने, स्वरोजगारको लागि अभिप्रेरित आर्थिक अवस्थाको पुनरुत्थान गर्दै तीव्र विकासको बाटोमा लैजाने गरी बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू !

४. खैरहनी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यसै एघारौं नगरसभा अधिवेशनमा प्रस्तुत भइ पारित समेत भइ सकेको छ । बजेट तर्जुमा

गर्दा स्थानीय तहले योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गर्ने प्रक्रिया पुरा गरी वस्तीस्तरबाट आएका नगरवासीहरूका मागहरूलाई स्रोत र साधनले भ्याएसम्म यथासम्भव समेट्ने प्रयत्न गरेकाछौं । बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संवैधानिक व्यवस्था, विभिन्न ऐन नियमावलीमा भएका व्यवस्था, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनलाई आधार मानी तर्जुमा भएका योजनाहरूमा बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।

५. आन्तरिक राजश्वका दरहरू स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिशलाई आधार मान्दै नगरकार्यापालिका बैठकबाट सिफारिश भई आएका योजनाहरूलाई यस नगरसभामा पेश गरिएकोछ । जसमा आर्थिक वर्ष २०७८।७९ का लागि नगरसभाबाट पारित भई लागु गरिएका राजश्वका दरहरूमा सामान्य संशोधन गरी प्रस्ताव गरिएको छ । आगामी आर्थिक वर्ष राजश्व अभिवृद्धिका लागि करका दरमा वृद्धि नगरी दायरामा वृद्धि गरी यथासम्भव करको दायरामा आउनु पर्ने कर्तव्य भएका सबै पक्षलाई समेटेर अगाडी बढीनेछ ।

सभाध्यक्षज्यू !

१. अब म आ व २०७९।८० को आय र व्ययको प्रस्तावित बजेट तयार गर्दा लिइएका आधारहरू प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु :

- नेपालको संविधानको मौलिक हक तथा अनुसूची ८ र ९ ले निर्दिष्ट गरेका स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरू मौलिक हकहरू राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरू
- संघीय सरकारले अंगिकार गरेका पन्ध्रौं आवधिक योजना (२०७६/७७ - २०८०/८१) ले निर्धारण गरेको लक्ष्य र नीतिहरू
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू (सन् २०१६ देखि सन् २०३०)
- नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम
- बागमती प्रदेश सरकारको आवधिक योजना
- बागमती प्रदेशको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ का विभिन्न प्रावधानहरू,
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५,
- संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरू,
- माननिय सांसदज्यूहरू, विभिन्न राजनैतिक दलहरूबाट प्राप्त सुझावहरू,
- सरोकारबालाहरूबाट प्राप्त राय सुझावहरू,
- विगत वर्षहरूमा सम्पन्न भएका नगर सभाहरूबाट पारित भएका निर्णयहरू,
- स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति तथा विषयगत समितिहरूबाट प्राप्त राय सल्लाह र सुझावहरू,
- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लगायत विभिन्न कार्यक्रममा प्राप्त सुझावहरू,

२. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९।८० को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

क. सबै प्रकारका रोग र विपदबाट नगरवासीको जीवन रक्षा गर्दै जनजीवनलाई सहज र सुरक्षित बनाउने ।

ख. उपलब्ध साधन श्रोत अवसर र क्षमताको उच्चतम परिचालन विकासका गरी शीघ्र आर्थिक पुनरुत्थान गर्दै विकासको गतिलाई निरन्तरता दिने,

ग. सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत नगरपालिकाको आर्थिक अवस्थालाई उत्थानशील, समुन्नत, स्वाधीन, समृद्ध बनाउँदै लैजाने ।

३. नगरको हालसम्मको भौतिक तथा अन्य तथ्याङ्कीय विवरणको विश्लेषण :

क. नगरपालिकाको समष्टिगत भौतिक पूर्वाधार तर्फ हालसम्म कालोपत्रे सडक ११७.६३ कि.मी., ग्रावेल सडक २६४.४८ कि.मी., माटे कच्ची सडक १०७.७७ कि.मी., मोजायक टायल ५.८३ कि.मी. गरी जम्मा ४९५.७१ कि.मी. सडक, आर.सि.सि. नाला ढलान ३२.४ कि.मी. तटबन्धन ३९.७ कि.मि. कल्भर्ट ६१ वटा र पुल ५ वटा तयार भैसकेकोछ ।

ख. स्वास्थ्य तर्फ नगर अस्पताल - १, स्वास्थ्य चौकी - ३, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र-८, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक १, बर्थिङ्ग सेण्टर- २, खोप केन्द्र - २३, खोप केन्द्र भवन - ५, निजी पोली क्लिनिक-५ र मानसिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र-१ रहेकाछन् ।

ग. विद्यालय तर्फ आधारभूत सामुदायिक विद्यालय - २१, आधारभूत संस्थागत विद्यालय - ८, माध्यामिक सामुदायिक विद्यालय-६ संस्थागत माध्यमिक विद्यालय - १४ वटा सञ्चालनमा छन् । सामुदायिक आधारभूत विद्यालयको विद्यार्थी संख्या ५७९१ जना, संस्थागत आधारभूत विद्यालयको विद्यार्थी संख्या ६५९२ गरी आधारभूत विद्यालयको विद्यार्थी जम्मा १२३८३ रहेको छ, भने सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयको जम्मा विद्यार्थी १४६१ जना, संस्थागत माध्यामिक विद्यालयको विद्यार्थी संख्या ३०३४ गरी माध्यामिक विद्यालयको जम्मा विद्यार्थी संख्या ४४९५ रहेको छ ।

घ. खानेपानी तर्फ ८ वटा खानेपानी आयोजनाबाट ५८४५ धारा जडान गरी करीब १०९५० घरधुरीलाई खानेपानी उपलब्ध भएकोछ ।

ङ. खैरहनी नगरपालिकामा मात्र क्षेत्राधिकार भएका सहकारी संस्थाहरु ७७ वटा छन् भने प्रदेश क्षेत्राधिकार भएका सहकारीको संख्या १७ नगरपालिका क्षेत्रमा हालसम्म जम्मा ९४ वटा सहकारी सञ्चालनमा रहेकाछन् । त्यसमध्ये कृषि सहकारी संस्था -

२४ वटा, बचत तथा ऋण - ३२ वटा, दुग्ध उत्पादक - २५ वटा, बहुउद्देश्यीय -६, मत्स्यपालन-३, मौरीपालन-१, तरकारी तथा फलफुल-१, सामाजिक उद्यमी-१ र विशिष्टिकृत सहकारी संघ-१ रहेका छन् ।

- च. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक भत्ता पाउने लाभग्राही ३१६० जना, दलित जेष्ठ नागरिक भत्ता पाउने लाभग्राही १८१ जना, जेष्ठ एकल महिला भत्ता पाउने लाभग्राही ६२९ जना, विधवा भत्ता पाउने लाभग्राही ७६० जना, पूर्ण अपाङ्गता भत्ता पाउने लाभग्राही १२१ जना, अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता पाउने लाभग्राही २७३ जना र दलित बालबालिका सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता पाउने लाभग्राही २१८ जना रहेका छन् ।
- छ. घटना दर्ता तर्फ यस आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा जन्म १६२६, मृत्यु ४०४, विवाह ६७४, सम्बन्ध विच्छेद ६०, बसाइ सरी आएको २८९ र बसाइ सरी गएको १२८ दर्ता भएकोछ ।
- ज. व्यावसाय दर्ता तर्फ हालसम्म जम्मा ५१७५ वटा व्यवसाय दर्ता भएकाछन् भने ८५ वटा व्यवसाय खारेज गरिएकोछ ।
- झ. गुनासो सुनुवाई तथा सूचना प्रवाह तर्फ हालसम्म विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाबाट जम्मा ९७ वटा सूचना माग भएकोमा:- मोबाईलबाट २५ वटा, ईमेल मार्फत ४५ वटा, मोबाइल एप्लिकेशन मार्फत १०, नगरपालिका फेसबुक मार्फत १५ र हेलो सरकार गुनासो पोर्टलबाट २ वटा माग भएका छन् भने हालसम्म ९२ वटा सूचनाको जवाफ उपलब्ध गराइसकिएको छ भने ५ वटा मागको सूचना पठाउने प्रक्रियामा रहेकोछ ।
- ञ. नक्सापास तर्फ पुराना घरहरुको हालसम्म नक्सा अभिलेखीकरण २४३० र नयाँ नक्सापास १९२१ गरी जम्मा ४३५१ वटा घर तथा भौतिक संरचनाको नक्सा अभिलेखीकरण तथा पास भएकोछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

४. अब म विनियोजन सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

- क. गत वर्ष प्रत्येक वडा सदस्यलाई निजको सिफारिशको आधारमा योजना कार्यान्वयन गर्ने गरी विनियोजन गरिएको रकमलाई समेत वडाको बजेट सिलिङ्गमा समावेश गरी १९ करोड १८ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोमा सो रकम मध्ये ९ करोड ५९ लाख सबै वडालाई समान रुपमा विभाजन गरी प्रत्येक वडालाई ७३ लाख ७६ हजार ९२३ समान रुपमा, बाँकी ९ करोड ५९ लाखलाई जनसंख्या तर्फ ४० प्रतिशत, भूगोललाई ४० प्रतिशत, पिछडिएको क्षेत्रलाई १० प्रतिशत र राजस्व

योगदानलाई १० प्रतिशत भार दिई बजेट विनियोजन गरिएकोछ । यसरी बजेट विनियोजन गर्दा सब भन्दा बढी रकम विनियोजन हुने वडामा १ करोड ८८ लाख ५७ हजार र सब भन्दा कम रकम विनियोजन हुने वडामा १ करोड २४ लाख १६ हजार विनियोजन भएको छ । त्यस्तै गरी कुल विकास बजेटलाई पूर्वाधार विकासमा र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रममा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ । लक्षित वर्गलाई न्यायोचितरूपमा सम्बोधन होस भन्ने हेतुले कुल विकास बजेटबाट उचित संबोधन गरिएको छ । बजेट विनियोजन गर्दा धेरै योजना साना टुकामा बिभाजन नहुन् भन्ने उद्देश्यले प्रत्येक वडाले कम्तीमा एउटा पूर्वाधारको योजना २० लाख वा सो भन्दा बढीको छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएकोछ । बजेट विनियोजन गर्दा कूल विकास बजेटको ९ दशमलव ४९ प्रतिशत आर्थिक विकासमा, १६ दशमलव ६१ प्रतिशत सामाजिक विकास तर्फ, ३९ दशमलव २६ प्रतिशत पूर्वाधार विकास, १ दशमलव ७३ प्रतिशत वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र २९ दशमलव १० प्रतिशत संस्थागत विकास र सुशासनमा विनियोजन गरेको छु ।

२०७९ जेष्ठ मसान्त सम्मको चालु खर्च रकम रु. ३४ करोड ८ लाख ९७ हजार रहेकोछ, जुन अनुमानीत रकमको ७२ दशमलव ४८ प्रतिशत रहेकोछ ।

पूँजीगत बजेट खर्च रकम रु .४१ करोड १७ लाख ४० हजार रहेकोछ, जुन अनुमानीत रकमको ५८ दशमलव १७ प्रतिशत रहेकोछ ।

नगरपालिकाले आफ्नो सिमित श्रोत साधनबाट काम गर्नुपर्ने चुनौति एकातर्फ छ भने अर्को तर्फ विकास निर्माणमा बढ्दो जन अपेक्षालाई सम्बोधन गर्ने जटिलता विद्यमान छ । यद्यपी नगरवासीहरूको हित र सुविधाका लागि कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक विकास एवं पूर्वाधार निर्माण तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धमा केहि अनुभूति योग्य कार्य गर्ने प्रयास गरिएकोछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

५. अब म चालु आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा प्रस्तुत गर्दछु :

क. आर्थिक विकास :-

कृषि

१. साना सिंचाई कार्यक्रम अन्तरगत ८५% अनुदानमा ११० कृषक/कृषक समुह र उपभोक्ता समुह र कृषि सहकारी र निजी कृषि फर्महरूलाई बोरिंग निर्माण, कुलो मर्मत तथा सिंचाईको लागि आवश्यक सामग्री वितरण गरिएकोछ ।

२. नयाँ प्रविधिमा आधारीत ११३ वटा मेसिनरी औजार उपकरण (धान काट्ने रिपर, मिनिटिलर, पावर टिलर, ड्याड बनाउने मेसिन, रोटाभेटर, ब्रस कटर) वितरण गरिएकोछ ।
३. मकै उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रममा साना सिंचाई तथा कुलो मर्मत, कस्टम हायरिड सेन्टर स्थापना, साना मेशिनरी औजार उपकरण (विद्युतीय मकै छोडाउने मेशिन, लाइनमा मकै रोप्रे मेशिन) वितरण गरिएकोछ ।
४. ११४३ लाभग्राहि कृषक/कृषक समुह/कृषि सहकारी/निजी कृषि फर्महरुलाई विद्युतीय (ब्याट्री) स्प्रेयर वितरण भएकोछ ।
५. बीउ प्रशोधनको लागि साना किसान कृषि सहकारी संस्था, खै.न.पा. -१३ लाई ग्रेडीङ् मेसिन उपलब्ध गराइएको छ ।
६. नयाँ कृषि प्रविधी बिस्तारका लागि कृषक/कृषक समुह/कृषि सहकारी/निजी कृषि फर्महरु छनोट गरि पोली हाउस, मल्लिचंग प्लास्टिक तथा अन्य सामाग्री वितरण कार्यक्रम संचालन भएकोछ ।
७. ग्रामीण ताजा तरकारी तथा फलफूल उत्पादन संस्थान खैरहनी नगरपालिका-१ मा तरकारी तथा फलफूल बजार प्रवर्द्धन कार्य संचालन भएकोछ ।
८. नगरपालिकामा संचालनमा रहेको माटो प्रयोगशालाबाट प्रदान गरिएको माटो परिक्षण सेवा अन्तर्गत माटोको नमूना परिक्षण गरिनुका साथै कृषि चुन वितरण गरिएकोछ ।
९. मौरीपालन व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि खैरहनी नगरपालिका ४ मा मह प्रशोधन प्लान्ट स्थापना भएकोछ ।
१०. साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम अन्तर्गत २ वटा तरकारी पकेट, एउटा मौरी पकेट, एउटा खोर्सानी पकेट र एउटा केरा पकेट संचालन भएकोछ ।
११. खैरहनी नगरपालिका वडा नं. ६, जमौलीमा कृषि उपज बजार स्थल तयार गरिएको छ ।
१२. कृषि विकासका लागि उत्पादन नियन्त्रण प्रणाली खरिद गरी उक्त उत्पादन नियन्त्रण प्रणाली एप गुगल प्ले स्टोर मार्फत संचालनमा आएकोछ ।

पशु सेवा :

उत्पादनको आधारमा दूधमा अनुदान ११५० कृषकहरुलाई, मोटर सहितको च्यापकटर वितरण २२ जनालाई, नयाँ प्रविधिमा आधारीत अनुदान २० जनालाई , दाना बनाउने मेसिन वितरण १५ वटा, प्रजननका लागि जमुनापारी र बोयर बोका वितरण २९ वटा, नयाँ बाख्रा फर्म स्थापना विउ बाख्रामा अनुदान ३० वटा, आयआर्जनको लागि हाँसको चल्ला वितरण १२० वटा, बगुरको पाठापाठि वितरण ५० वटा, माछा व्यावसायिलाई यान्त्रिकरण

वितरण २५ वटा, मिल्क एनालाईजर सेट ६ संस्थालाई वितरण गरिएको छ । पशु स्वास्थ्य बाझोपन शिविर सञ्चालन गरी ४०० वटा पशु परीक्षण गरिएको छ । पशु मेडिकल उपचार ४४०० र कृत्रिम गर्भाधान ८७०० वटा पशुमा गरिएको थियो ।

भ्याकसिनेसन पि. पि.आर. १३०००, खोरेत ११०००, रेविज ६०० गरिएको थियो भने प्रविध सम्बन्धि तालिम १७० कृषकलाई उपलब्ध गराइएको थियो । सशर्त कार्यक्रम अन्तरगतका पकेट कार्यक्रमहरुमा बाख्रा पकेट निरन्तरता ५ समुहलाई, माछा पकेट निरन्तरता ४ समुहलाई, गाई पकेट १ समुहमा सञ्चालन गरिएको थियो ।

उद्योग तथा बाणिज्य :

उद्योग बाणिज्य संघ र उद्योग संगको सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रमहरु (सरसफाई, अन्तकृया, बजार व्यवस्थापन तथा व्यवसायको प्रवर्द्धन जस्ता कार्यहरु सञ्चालन गरिएका छन् भने बजार अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ ।

पर्यटन तर्फ :

पर्यटन क्षेत्र विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुको साथै खैरहनी नगरपालिका वडा नं. ११ मा हरियाली पार्क मर्मत तथा व्यवस्थापन कार्य गरिएको छ । सुन्डी खेल मैदानमा पिकनिकस्पट निर्माण गरिएको छ । हर्नरीमा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।

सहकारी तर्फ :

केही दुग्ध सहकारी संस्थाहरुलाई अनुदान दिईएको छ । केही कृषि सहकारी संस्थाहरु मार्फत सचेतना मूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालनको साथै विभिन्न क्षेत्रमा सहयोग गरिएकोछ । सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि र सहकारीमा सुशासनका लागि कोपोमिसमा आवद्ध गर्न कोपोमिस सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिएकोछ ।

ख. सामाजिक विकास :-

शिक्षा

- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम मार्फत विद्यालय भवन निर्माण शौचालय निर्माण ICT Lab, Library, Science Lab को कार्यक्रम सञ्चालन भएकाछन् ।
- युवा स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन गरिएकोछ ।
- अपाङ्ग र अतिविपन्न विद्यार्थीको लागि न्यानो कपडा तथा स्कूलव्याग १७७ लाई वितरण गरिएकोछ ।
- युवाहरुको लागि लागु औषध दुर्व्यसन विरुद्ध नगर र वडास्तरमा तालिम १३ वडामा सञ्चालन गरिएकोछ ।
- प्रदेशस्तरीय खेलकुद प्रतियोगितामा ६ वटा EVENTS मा सहभागिता जनाईएकोछ ।

- विद्यालय र युवाक्लवलाई खेलसामाग्री खरिदका लागि २७ विद्यालय १३ युवा क्लवलाई अनुदान उपलब्ध गराइएकोछ ।
- सबै विद्यालयमा इन्टरनेट जडान र डाटावेस प्याकेज सम्बन्धी शिक्षकहरुको लागि तालिम सञ्चालन गरिएकोछ ।
- सबै सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरुका विच अतिरिक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिएकोछ ।
- विद्यालय भवन निर्माण र मर्मत, खानेपानी व्यवस्थापन, कम्पाउण्डवाल निर्माण, शौचालय निर्माण र मर्मत र फर्निचर व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएकाछन् ।

स्वास्थ्य :

पूर्ण खोप पाएका बालबालीकाको संख्या ७६२ रहेको छ । प्रोटोकल अनुसार गर्भवती जाँच गरेको संख्या ४२५ रहेको छ भने स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएको संख्या १५ रहेको छ । नगरपालिका भरी क्षयरोगीको संख्या ९९ रहेको छ भने कुष्ठ रोगी बिमारीको संख्या १ रहेको छ । यस आर्थिक वर्षभरीमा ओपिडीमा नयाँ दर्ता भएकाबिमारी संख्या ५१,११६ रहेको छ । तेस्तै गरी स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम तर्फ हालसम्म दर्ता भएकाको संख्या ४१,६२३ जना छन् भने बिमा कार्यक्रममा आवद्ध घरधुरी संख्या १०,८३४ रहेको छ । नगरपालिका क्षेत्रमा १५ बेडको नगर अस्पताल १, स्वास्थ्य चौकी ३, आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र ८, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक १ र ति संस्थामा कार्यरत कुल कर्मचारी संख्या ७१ रहेको छ ।

डायलिसिस गर्ने मृगौला रोगका २४ जना विरामीलाई यातायात खर्च वितरण गरिएकोछ । यस अ.व.मा एच आइ भी पोजेटिभ विरामीलाई पोषण खर्च वापत ४ जनालाई रकम प्रदान गरिएकोछ । कोभिड १९ विरुद्ध प्रथम डोज -४२,२६६ जनालाई, दोस्रो डोज ४५,९४४, जनालाई र वुस्टर डोज ९०५५ जनालाई खोप उपलब्ध गराइएकोछ । पाठेघरको मुखको क्यान्सरको ३ दिने निशुल्क जाँच शिविर संचालन गरिएकोछ । घरमा हुने सुत्केरी शुन्य बनाउन टोल विकास समिति र गर्भवती आमाहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिएकोछ । खैरहनी नगर अस्पतालमा एक्स रे, भिडियो एक्स रे तथा इ.सि.जि. मेशीन १/१ थान जडान गरिएकोछ । स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई अक्सिजन कन्सनट्रेटर ५ थान वितरण गरिएकोछ ।

महिला तथा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक :

सहभागितात्मक लेखाजोखा विधिबाट व्यवसाय छनौट तथा कार्य योजना तयारी तालिम ६ स्थानमा संचालन गरिएको छ । अपांग तथा जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्य प्रत्येक महिनाको २५ गते नियमित गर्ने गरिएको छ । दलित, आदिवासी जनजाति, विपन्न नागरिकका लागि व्यवसाय स्थापना गर्न टेवा पुँजी प्रति व्यक्ती रु. १०,०००।- का दरले

प्रदान गरिएको छ । एकल महिलाका लागि सीप विकास तालिम ३ दिनको सञ्चालन गर्नुको साथै व्यवसाय स्थापना गर्न टेवा पुँजी प्रति व्यक्ती रु. १०,०००।- का दरले प्रदान गरिएको छ । बेमौसमी तरकारी खेती तालिम ३ दिनको सञ्चालन भएको छ भने बेमौसमी तरकारी व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदान प्रति व्यक्ती रु.१०,०००।- का दरले वस्तुगत टेवा प्रदान गरिएको छ । बालमैत्रि नगर निर्माणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ भने बालश्रम मुक्त नगर निर्माणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुको साथै बाल कोष स्थापना गरिएको छ । लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला तथा किशोरीहरुलाई सुरक्षित साथ राख्नको Sefe House को स्थापना गरिएको छ । महिला तथा बालबालीकाका क्षेत्रमा कार्य गर्न सहजताको लागि विभिन्न कार्यविधिहरु पारीत गरिएको छ ।

पूर्वाधार विकास :

यस अर्थिक वर्षमा बाटो कालो पत्रे तयार तथा मर्मत ५९ वटा योजनाबाट १३६८२ मिटर सम्पन्न गरिएको थियो । मोजाइक टायल लगाउने कार्य २७३९ मिटर सम्पन्न गरिएको थियो । नगर क्षेत्रमा उच्चस्तरको ग्राभेल १४९९ मिटरमा सम्पन्न गरिएको थियो भने ग्राभेल बाटो मर्मत ७९०८ मिटर सम्पन्न गरिएको थियो । यस आ मिटर ५४८७ निर्माण ढल कुल मा.व. त्यस्तै । थियो गरिएको सम्पन्न मिटर १६४७ निर्माण कुलो सिचाइ भने थियो गरिएको सम्पन्न क पुल गरील्भर्ट निर्माण २२ वटा, भवन ४९ वटा , तटबन्धन ४३४२ मिटर र सिंचाइ बोरिङ्ग ४ वटा निर्माण सम्पन्न भएका थिए ।

यस अवधिमा पुरानो घरनक्सा अभिलेखीकरण ११२, नयाँ घर नक्सा पास १११ , सम्पन्न भएको घर नक्सा संख्या १३३ वटा रहेको थियो ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

बिपद व्यवस्थापन कार्यक्रम तर्फ नगर भित्र आइपर्ने विभिन्न किसिमका बिपदमा परेका बिपन्न परिवारलाई राहत वितरण कार्य गरिएको छ । फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि ट्रयाक्टर भाडा लगाई यसै नगरपालिकाको वडा नं. ५ मा व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था मिलाइएकोछ । फोहोर व्यवस्थापनको लागि विभिन्न सघसस्थालाई Dustbin वितरण गरिएकोछ । सामुदायिक कुकुरको बढ्दो संख्यालाई नियन्त्रण गर्न बन्याकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएकोछ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रको वातावरण गुणस्तर सूचक, खानेपानी, वायुस्तर, ध्वनिस्तरको मापन गरिएकोछ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रको मुख्य बजार क्षेत्रको नाला सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएकोछ । वातावरण कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिका क्षेत्र भित्रको विभिन्न खोला तथा कुलोमा तटबन्धन, लाइनिङ्ग बैंक प्रोटेक्सन, ज्याक निर्माण कार्य सम्पन्न भएकाछन् । निजि सस्थासंगको साझेदारीमा बिपद तथा जलवायु उत्थान्सिल योजना तयारको काम भइरहेकोछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास -:

सूचना प्रविधि तर्फ

१. घर नक्सा व्यवस्थापन गर्नको लागि online EBPS सफ्टवेयर निर्माण गरी संचालन गरिएकोछ ।
२. कृषि क्षेत्र व्यवस्थापनको लागि online Production Control System (Online उत्पादन नियन्त्रण प्रणाली) सफ्टवेयर निर्माण र संचालन गरिएकोछ ।
३. नगरपालिकामा तिर्नुपर्ने सम्पूर्ण करहरू तिर्नको लागि online E-payment सफ्टवेयर निर्माण र संचालन गरिएकोछ ।
४. खैरहनी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने पुर्व पश्चिम राजमार्ग अन्तर्गतका विभिन्न क्षेत्रहरूमा सिमिटिभी जडान गरिएकोछ ।
५. नगरपालिका क्षेत्रभित्र विगतमा निर्माण गरिएका सम्पूर्ण विकास निर्माण, सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रमा भएका गतिविधिहरू समेटिने गरी Drone बाट Video Documentary तयार गरी प्रसारण समेत भइसकेकोछ ।
६. गरीब परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरणको लागि गणक र सुपरिबेक्षक खटाई गणना गर्ने कार्य सञ्चालन भईरहेकोछ ।
७. व्यवसाय दर्तालाई सरल बनाउन उक्त सिस्टमलाई online बनाएर अपडेट गरिएकोछ ।
८. स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन, स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन व्यवस्थापन गरिएकोछ ।
९. जनप्रतिनिधि लगायत कर्मचारीहरूको लागि घटना दर्ता लगायत अन्य सेवा प्रवाहको लागि अभिमुखीकरण तालिम दिइएकोछ ।

संस्थागत विकास

खैरहनी नगरपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरू आफ्नै पक्कि भवन बनाउने उद्देश्य बमोजिम हालसम्म १० वटा वडा कार्यालयमा आफ्नै प्रशासकीय भवनबाट सेवा प्रवाह हुनेगरी व्यवस्था गरिएकोछ भने वडा नं . नं वडा ले ७ . ६ को भवनबाट सेवा प्रवाह गरी रहेको छ । वडा नं.मा खैरहनी ले ५ . वि भवनबाट को. सेवा प्रवाह गरी रहेको छ । वडा नं . उपभोक्ता वन मध्यवर्ति कुमरोज ले १३समितिको भवनबाट सेवा प्रवाह गरी रहैकोछ । खैरहनी नगरपालिका कार्यालय र अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूबाट नै राजश्व उठाउन सक्ने गरी Online System व्यवस्था गरिएकोछ । सम्पूर्ण वडा र नगरपालिका कार्यालयलाई समेट्ने गरी एकीकृत अनलाइन हाजिरीको व्यवस्था गरिएकोछ । नगरपालिका कार्यालयमा सेवा लिन आउने सेवाग्राहीहरूलाई सुबिधा पुर्याउने उद्देश्यले स्वचालित टोकन प्रणालीको व्यवस्था गरिएको छ ।

खैरहनी नगरपालिका अन्तर्गतका अपांग व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको ब्यबस्थापनको लागि Online Disability System को व्यवस्थापन गरिएकोछ । नगरपालिका

अन्तर्गतका विभिन्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूका लागि विभिन्न किसिमका क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तालिम तथा कार्यक्रमहरू संचालन गरिएकोछ । नगरपालिका कार्यलयबाट प्रवाहहुने सेवाहरू कम्प्युटरिकृत गर्दै नगरपालिकालाई सूचना प्रविधि तर्फ थप अग्रसर गराई E-Governance तर्फ उन्मुख गराउन प्रयास गरिएकोछ ।

कानून निर्माण तर्फ :

नगरपालिकाले अर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि हालसम्म ७३ वटा कानून बनाएकोमा ऐन १४ वटा, नियमावली ९, निर्देशिका ५, कार्यविधि ४३, मापदण्ड १ र आचारसंहिता १ तयार गरेकोछ भने अर्थिक वर्ष २०७८/७९ को हालसम्म ऐन १, नियमालवी १, विनियमावली १, मापदण्ड १ र कार्यविधि १० गरी १४ वटा कानून निर्माण गरेको छ ।

न्यायिक समिति तर्फ :

नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा वडा मेलमिलाप केन्द्र गठन गरिएको छ भने नगरमा ५ सदस्यीय नगरस्तरीय मेलमिलाप केन्द्र गठन गरिएको छ । यस आ.व.मा न्यायिक समितिमा कुल ६० वटा विवाद दर्ता भएका थिए भने वडा मेलमिलाप केन्द्रमा २५० वटा गरी कुल ३१० विवादहरू दर्ता भएकाछन् । तिनीहरू मध्ये १९५ वटा विवादहरूको मिलापत्र भएको र ५४ वटा विवादहरू अदालत/अन्य निकायमा सिफारिस गरिएको र ६१ वटा विवादहरू प्रकृत्यामा रहेकोछ । यस अवधिमा मेलमिलाप कर्तालाई एक दिने अनुभव आदानप्रदान तथा न्यायिक निरूपण सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम, आठदिने मेलमिलाप सम्बन्धी आधारभुत तालिम सञ्चालन, तीन दिवसीय मेलमिलाप सम्बन्धी पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिएकोछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

६. आगामी आ.व. २०७९।८० को बार्षिक बजेट तयार गर्दा प्राथमिकताका आधारमा विनियोजन गरिएको केही क्षेत्रगत कार्यक्रम र त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विनियोजन बजेट प्रस्तुत गर्दछु :

अब म आर्थिक विकास क्षेत्रतर्फका कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

क. कृषि विकास

- नगरक्षेत्र भित्र सिँचाईको सुनिश्चितता गर्न बोरिङ्ग निर्माण तथा कुलो मर्मतका कार्यक्रम गर्नका लागि रु.८५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- खैरहनी नगरपालिका वडा नं. १० मा ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा २१० मेट्रिक टनको खाद्य गोदाम घर निर्माणका लागि रु.८९ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- युवाशक्तिलाई सामुहिक/व्यवसायिक कृषि खेती तर्फ आकर्षण गराउन मेयरसंग युवा कृषि कार्यक्रमका लागि रु.३० लाख विनियोजन गरिएकोछ ।

- मेशीनरी औजारको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्न नयाँ प्रविधिमा आधारित मेशीनरी औजार तथा व्याट्रि स्प्रेयर वितरणका लागि रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नयाँ तरकारी पकेट कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. १२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- धानबाली उत्पादन र प्रशोधन कार्यक्रमका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषकहरूलाई वाली विमामा प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले संङ्घीय सरकारको नियमबमोजिम कृषकले तिर्ने प्रिमियम रकम नगरपालिकाले व्यहोर्ने गरी निःशुल्क बाली विमा गर्नको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी स्थापना भएका चिप्स, मस्यौरा, केचअप, सस, जुस र केराबालीसँग सम्बन्धित साना उद्योग सञ्चालन तथा प्रवर्द्धनका लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- कोल्ड स्टोरमा आफ्ना कृषि उपजहरू भण्डार गर्ने कृषकहरूलाई ढुवानी भाडा तथा भण्डारण शुल्कमा अनुदानका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- मकै खेती प्रवर्द्धनको लागि रु. २० लाख २० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- रामपुर कृषि क्याम्पससँगको सहकार्यमा एकिकृत प्राङ्गारिक कृषि पद्धती सम्बन्धी अनुसन्धान र प्रचार प्रसारका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- मौरीपालन व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि रु. ११ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- केरा खेती प्रवर्द्धन गर्न रु. ५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषकहरूलाई वाली संरक्षण तथा खेती प्रविधि तालिमका लागि रु. ५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- माटोको भौतिक र रसायनिक गुण सुधार गर्ने उद्देश्यले माटो प्रयोगशाला सञ्चालनका लागि रु. ५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ४ करोड २० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ख. पशु विकास कार्यक्रम :

- दुग्ध विक्री गर्ने कृषकहरूलाई दुध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न प्रति लिटर दुधमा अनुदान कार्यक्रममा रु. ६५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- पशुपंछी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यवसायीलाई व्याजमा अनुदानका लागि रु. १३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नश्व सुधारका लागि उन्नत जातको बोका वितरणको लागि रु. ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

- विपन्न परिवारलाई लक्षित गरी बंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत बंगुरको पाठापाठी वितरणका लागि रु.४ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- माछापालक कृषकहरूलाई मागका आधारमा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन तथा यान्त्रिकरणमा अनुदानका लागि रु.२५ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- पशुपंछीको उपचार, महामारी र आकस्मिक रोगको रोकथाम र औषधी उपचारका लागि रु.७ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- भैसी प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि रु.१५ लाख विनियोजन गरिएकोछ ।
- चिलिङ्ग सेन्टर स्थापनाका गर्न रु.१५ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- आहारा मिसन अन्तर्गत साइलेज प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि रु.१९ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।

पशु विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु.१ करोड ९३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

ग. उद्योग तथा वाणिज्य :

- उद्योग बाणिज्य संघ खैरहनी, चितवन उद्योग संघ खैरहनी ईकाई र नेपाल चेम्बर अफ कमर्ससंगको सहकार्यमा नगरका विभिन्न क्षेत्रमा उद्योग व्यावसायको प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु.२० लाख विनियोजन गरिएकोछ ।

घ. सहकारी विकास :

- सहकारीहरूको क्षमता विकास अभिवृद्धिका लागि तालिम सञ्चालन गर्न रु.५ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- सहकारी संस्थाहरूलाई अनलाईन रिपोर्टिङ्ग गर्न सक्षम बनाउन कोपोमिस सम्बन्धित पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालनका लागि रु.४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

ङ. पर्यटन विकास :

- पर्यटन क्षेत्र विकास कार्यक्रमका लागि रु.२० लाख विनियोजन गरिएकोछ ।
- खैरहनी न.पा. वडा नं.१२ मा बुढिराप्ती खोलाको साइडमा पार्क निर्माणका लागि रु.२५ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

आर्थिक क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. ९ करोड ५९ लाख ७५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म सामाजिक विकास क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. शिक्षा :

- खैरहनी माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको पठनपाठनका लागि पूर्वाधार निर्माण तथा प्रयोगशाला स्थापना गर्न रु.१२ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- स्वेच्छिक अवकास लिन चाहने ५८ वर्ष भन्दा कम उमेरका स्थायी शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन गर्न रु.१० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- स्वयं सेवक शिक्षक व्यवस्थापनको कार्यक्रमका लागि रु.४६ लाख २० हजार बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फ : विद्यालय भवन निर्माण मर्मत र रंगरोगन शौचालय निर्माण मर्मत र सरसफाई कम्पाउण्ड वाल निर्माण र मर्मत फर्निचर खरिद खानेपानी व्यवस्थापनका लागि रु.५० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- स्यानटरी प्याड वितरणका लागि रु.१४ लाख ४६ हजार बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन र विस्तारका लागि रु.१५ लाख ६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- रामपुर कृषि क्याम्पस र भुवानी शंकर कलेजलाई भौतिक पूर्वाधार निर्माण र व्यवस्थापनका लागि रु.१५/१५ लाखका दरले रु.३० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदानमा रु.२९ लाख ८४ हजार, विद्यालयहरुमा दिवा खाजा कार्यक्रम अनुदानमा रु.१ करोड २९ लाख ९४ हजार र विद्यालयहरुमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानमा १७ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ख. युवा विकास :

ग. नगर युवा क्लब र वडा युवा क्लबको संस्थागत क्षमता विकास र खेलकुल सामग्री खरिदका लागि रु.५ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएकोछ ।

घ. खेलकुद विकास :

- मेयरकप नगरस्तरीय खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु.८ लाख विनियोजन गरिएकोछ ।
- विद्यालयस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालनको लागि रु.९ लाख विनियोजन गरिएकोछ ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु.२१ करोड ८७ लाख ०६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ड. स्वास्थ्य सेवा :

- आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाका लागि निःशुल्क औषधी वितरण गर्न रु. ३८ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य केन्द्रमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री, मेशीनरी औजार खरिद र स्वास्थ्य पूर्वाधार विकासका लागि रु.५७ लाख ८२ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु.१५ लाख ५७ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- विपन्न नागरिक, मृगौला रोगी तथा कलेजोको सिरोसिस बिरामीलाई स्वास्थ्य विमामा लाग्ने न्युनतम रकममा ५०% अनुदान उपलब्ध गराउन रु.१४ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्यकर्मीले महिनाको एक निश्चित दिनमा उहाँहरूको घरमा गई स्वास्थ्य परिक्षण गर्नको लागि बा-आमा स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु.७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- खैरहनी -१ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माणका लागि रु.६५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कोभिड-१९ लगायत भैपरी आउने महामारी रोग नियन्त्रण रु.८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- HIV संक्रमितहरू तथा निजका बालबच्चाहरूका लागि मासिक रु.१००० का दरले पोषण सहयोग, कुष्ठरोग उपचारका लागि रु.१००० का दरले यातायात खर्च, डाइलसिस गर्ने बिरामीलाई अस्पतालसम्मको दुरीका आधारमा रु.१५०० र २००० का दरले यातायात खर्चका लागि ११ लाख २५ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरका हरेक वडामा नवस्थापित आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी र स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा कार्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्चका लागि रु.११ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा प्रयोग भएका स्यानीटरी प्याड सुरक्षित विसर्जनका लागि इन्सिनिरेटर खरिदका लागि रु.६ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

स्वास्थ्य तर्फका कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जम्मा रु.५ करोड ८५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

च. लक्षित समुह विकास :

- नगरक्षेत्र भित्रका विपन्न, दलित, अपाङ्ग, आदिवासी जनजातिहरूका लागि व्यवसायिक सिप विकास तालिम र व्यावसाय स्थापनार्थ प्रतिव्यक्ति रु.१० हजारका दरले वस्तुगत टेवा अनुदानका लागि रु.६ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

- बालमैत्री नगर घोषणा कार्यक्रमका लागि रु.२७ लाख २० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरस्तरीय बालकोष र लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालनका लागि रु.२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- आमाबाबु विहिन बालबालिका संरक्षणका लागि रु.९६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- महिलाहरुलाई लक्षित गरी लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालनका लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जम्मा रु.६७ लाख ४६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

छ. गरिबी निवारण/रोजगार सृजना कार्यक्रम :

- सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत २१६ वटा सुकुम्बासी घरधुरीका लागि रु.१ करोड ४ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम (गरिब लक्षित विशेष कार्यक्रम) का लागि रु.२९ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजनामा रु.५९ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

गरिबी निवारण/ रोजगार सृजना कार्यक्रमका लागि रु.१ करोड ९२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु.१६ करोड ७९ लाख २५ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म पूर्वाधार क्षेत्र तर्फका कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. पूर्वाधार विकास :

- नगरपालिका गेटदेखि चैनपुर चोक दुवै साइड अपाङ्गमैत्री बाटो निर्माणका लागि रु.१ करोड ५० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- मंगनी चोकबाट उत्तरदक्षिण ५००/५०० मि. अपाङ्गमैत्री बाटो निर्माणका लागि रु.१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
- चैनपुर चोकबाट लदरी पुलसम्म अपाङ्गमैत्री बाटो निर्माणका लागि रु.१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

- डिज्नी पार्क नजिक पम्पा पुलदेखि बाबा ग्याससम्म पम्पा खोलाको दुवै साइड ड्याक निर्माण गर्न रु.१ करोड ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- वडा नं. ५ र ७ को प्रशासकीय भवन निर्माण तथा अन्य वडा कार्यालयहरुको मर्मत संभारका लागि रु.१ करोड ५९ लाख ८५ हजार रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- ३ नं. वडा कार्यालय हुँदै भत्किएको पुलसम्म दुवै तर्फ तटबन्धनका लागि रु.२ करोड बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- खैरहनी थापा मेडिकल देखि मातृभूमी हुँदै मंगनीसम्म बाटो स्तरोन्नतीको लिंग रु.५० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- तरकारी चोकदेखि सुन्दर खानेपानीसम्म ट्याक खोली आवश्यक ग्राबेल गर्न रु.२० लाख ५० हजार विनियोजन गरिएकोछ ।
- रामकोला दराई सामुदायिक भवन निर्माण निरन्तरताको लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- डम्बर बहादुर गुरुङ्गको घरदेखि वडा कार्यालय आउने पुलसम्म बाटो कालीपत्रे रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- लेकाली टोलबाट खानेपानी जानेबाटो ढलानको लिंग रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- छत्रनाथ सुवेदीको घरदेखि पूर्वतर्फ कालोपत्रे र नाला निर्माणका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- अन्नपूर्ण सिचाई कुलो निर्माणका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- गौचरण जानेबाटो कालोपत्रे गर्नका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- अक्सफोर्ड टेक्निकल कलेजदेखि पूर्वतर्फ मंगनी गाउँजाने नयाँ पुलसम्म नाली सहितको पिचबाटो निर्माण गर्न रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- च्यात्रा खोला तटबन्धनका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- कृषि संकलन केन्द्र निर्माणका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- सुन्डी राप्ती ड्याक छेउको चौर/पार्क निर्माण तथा व्यवस्थापनका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- कुमरोज विल्टाको घरदेखि मुल सडक सिसहानीसम्म बाँकी ढल निर्माण र स्वास्थ्य चौकीको गेट निर्माणका लागि रु.२१ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- गौवा टोल बाघ्राको खोरदेखि पश्चिम पुलसम्म तटबन्धन तथा ड्याक निर्माणका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

पूर्वाधार क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु. ४० करोड ३४ लाख १२ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

- विभिन्न वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रमका लागि रु.९० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरपालिका भित्रका फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि रु.४३ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- मुख्य बजार क्षेत्रमा दैनिक ज्यालादारीमा सरसफाई कर्मचारीको व्यवस्थाका लागि रु.३ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरभित्रका सामुदायिक कुकुर व्यवस्थापनका लागि रु.८ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- आगलागी नियन्त्रणका लागि बारुणयन्त्र सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि रु.१९ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- वातावरण तथा विपद् सम्बन्धी परामर्श, पूर्व तयारी, प्रतिकार्य अभ्यास र पुनर्स्थापनाका लागि रु.३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु.६७ लाख ९७ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि जम्मा रु.२ करोड ४२ लाख ९७ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रतर्फको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. सुशासन तथा संस्थागत विकास :

- सेवा प्रवाहको प्रभावकारीता, नागरिकको सेवाप्रतिको सन्तुष्टि मापनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र आय व्यय प्रक्षेपण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- उपभोक्ता समिति तथा टोल विकास संस्थाहरुको क्षमता विकास गर्न सार्वजनिक खरिद, कर प्रणाली आदिको अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि रु.१० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- कर्मचारी कल्याण कोषमा जम्मा गर्न रु.१५ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सीप तथा क्षमता विकासका लागि रु.८ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

ख. न्याय तथा मेलमिलाप :

- वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि रु.२० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- न्यायीक समिति सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि रु.३ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- मेलमिलाप समितिका सदस्यहरुलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन, पूर्वाधार निर्माणका लागि रु.२२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

ग. सूचना प्रविधि विकास :

- नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न स्थानमा सि.सि. क्यामेरा तथा फाइबर जडानका लागि रु.१५ लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- विभिन्न स्थानमा जडित सिस्टिभी क्यामेराहरुको Backup Power को लागि Outdoor UPS जडानका लागि रु.१० लाख रकम विनियोजन गरिएकोछ ।
- नगरपालिकाका सवारी साधनहरुमा Tracking System जडानका लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएकोछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि जम्मा रु.२९ करोड ४२ लाख ३४ हजार रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आय व्ययको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क. आ.व. २०७७/७८ को यथार्थ विवरण :

आ.व. २०७७/७८ मा कुल आय रु. १ अर्ब ८ करोड ९५ लाख ७२ हजार मध्ये आन्तरिक स्रोतबाट १७ करोड ४० लाख, बाह्य स्रोतबाट रु. ६१ करोड ४७ लाख ३५ हजार र गत वर्षको बैङ्क मौज्दात रु.३० करोड ०८ लाख ३७ हजार रहेको थियो । त्यस्तै गरी कुल खर्च रु. ८१ करोड ८४ लाख मध्ये चालु खर्च ४४ करोड ५० लाख ३० हजार, पूँजिगत खर्च ३७ करोड ३३ लाख ६९ हजार, अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण तर्फको खर्च रु. १८ करोड ३७ लाख ८१ हजार र अन्य अनुदान तर्फको खर्च रु.३९ लाख ९२ हजार

भएको थियो । जसमा २८ करोड ९९ लाख ९५ हजार बैङ्क मौज्दात रहेकोमा थियो । त्यस मध्ये संघ र प्रदेशको अनुदान फिर्ता समेत संलग्न रहेको थियो ।

ख. चालु आ.ब.२०७८/७९ को संशोधित अनुमान :

यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि कुल आय-व्यय रु. १ अर्ब १७ करोड ८१ लाख ८४ हजार अनुमान गरिएकोमा, आन्तरिक आयमा रु. १७ करोड १५ लाख, बाह्य श्रोतबाट रु. ७१ करोड ६६ लाख ८९ हजार र गत वर्षको बैंक मौज्दात रु.२८ करोड ९९ लाख ९५ हजार रहेको थियो । कुल खर्च १ अर्ब ५ करोड १० लाख ७५ हजार मध्ये चालु खर्च रु.४८ करोड ४५ लाख ३५ हजार र पूँजीगत खर्च रु.५६ करोड ६५ लाख ४० हजार हुने संशोधित अनुमान छ ।

घ. अब म आगामी आ.ब.२०७९/८० को प्रस्तावित अनुमानीत आय, व्यय र क्षेत्रगत बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि कुल आय-व्यय रु. १ अर्ब १ करोड १२ लाख ५१ हजार रहेकोछ भने कुल खर्च मध्ये चालु खर्च तर्फ रु. ४८ करोड ५७ लाख ५५ हजार (४८ दशमलव ४ प्रतिशत) र पूँजीगत खर्च रु. ५२ करोड ५४ लाख ९६ हजार (५१ दशमलव ९६ प्रतिशत) रहेकोछ । विभिन्न कोषहरूमा रु. १ करोड ५० लाख रकम रहेकोछ । कुल बजेटमा गत आ.व. २०७७/०७८ को यथार्थ खर्च भन्दा २३ दशमलव ५६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने यस चालु आ.व.को संशोधित अनुमान भन्दा ३ दशमलव ७९ प्रतिशत ऋणत्मक हुन आउँछ ।

ङ. कुल आय तथा व्ययको श्रोत/क्षेत्रगत विवरण:

१. आय तर्फ :

आन्तरिक आय रु.१५ करोड ८० लाख ७० हजार रहेको छ । जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त हुने रु.५० लाख, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान रु.२५ करोड १२ लाख, सङ्घीय सरकार समानीकरण अनुदान १८ करोड १८ लाख, सङ्घीय सरकारबाट बाँडफाँड भई प्राप्त हुने रु.११ करोड ५७ लाख ५१ हजार, संरक्षित वन रोयल्टी रु.२० लाख, सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान रु.३ करोड ५८ लाख, संघीय सरकार समपुरक अनुदान रु.१ करोड २० लाख, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान रु.२ करोड ४२ लाख १४ हजार, प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान रु.१ करोड ७८ लाख ५९ हजार, प्रदेश सरकारबाट बाँडफाँड भई प्राप्त हुने रकम रु.६ करोड ९४ लाख २९ हजार, प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान रु.१ करोड ६२ लाख २८ हजार, प्रदेश सरकार विशेष अनुदान रु.६५ लाख, भारतीय राजदुतावासबाट प्राप्त आय रु.३ करोड ४ लाख,

सडक बोर्ड नेपालबाट प्राप्त हुने रु.५० लाख, र चालु वर्षको बैंक मौज्दात रु.४ करोड गरी कुल जम्मा रु.१ अर्ब १ करोड, १२ लाख ५१ हजार आय अनुमान गरिएकोछ ।

२. व्यय तर्फ :

कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च रु.१२ करोड ५० लाख, नगरस्तरीय गौरवका आयोजनामा रु.५ करोड, नगरस्तरीय योजना तथा कार्यक्रम तर्फ खर्च रु.१ करोड ८४ लाख, नगरस्तरीय पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु रु.२ करोड २२ लाख ९ हजार, नगरस्तरीय विविध कार्यक्रमहरु रु. १ करोड २५ लाख, वडास्तरीय योजना तर्फ रु.१९ करोड १८ लाख, विषयगत शाखा तर्फ रु.१३ करोड, नगरस्तरीय विभिन्न कोष तर्फ रु.१ करोड ५० लाख, म्याचिङ्ग फण्डमा २ करोड र अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण तर्फ रु.४२ करोड ६३ लाख ४२ हजार गरी जम्मा रु.१ अर्ब १ करोड १२ लाख ५१ हजार व्यय अनुमान गरिएकोछ ।

विभिन्न क्षेत्रगत व्यय विवरण

आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ रु. ९ करोड ५९ लाख ७५ हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ रु. १७ करोड ८ लाख २५ हजार, पूर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ रु. ४० करोड ५ लाख १२ हजार, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन १ करोड ७५ लाख, र सुशासन तथा संस्थागत विकास २९ करोड ४२ लाख ३४ हजार हुने अनुमान गरिएको छ ।

क्षेत्रगत रुपमा व्ययको अनुपात:

आर्थिक विकास तर्फ ९ दशमलव ४९ प्रतिशत, सामाजिक विकास तर्फ १६ दशमलव ८९ प्रतिशत, पूर्वाधार विकास तर्फ ३९ दशमलव ६१ प्रतिशत, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ १ दशमलव ७३ प्रतिशत, सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ २९ दशमलव १० प्रतिशत विनियोजन गरिएकोछ ।

सभाध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

(क) राजस्व सम्बन्धी विवरण

- यस चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राजस्व रु. १६ करोड ६५ लाख ५ हजार अनुमान रहेकोमा जेष्ठ मसान्तसम्ममा रु.१७ करोड १६ लाख ३६ हजार असुल भएकोछ । जुन यस वर्षको लक्ष्यको १०३ दशमलव ८ प्रतिशत हुन आउँछ । असामान्य अवस्था भएता पनि लक्ष्य भन्दा बढी राजस्व असुल भएको देखियो ।
- राजस्वका दरहरुमा स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको सिफारिशलाई आधार लिदै नगरकार्यपालिका बैठकबाट सिफारिस भई आएका दरहरुलाई यस नगरसभामा पेश

गरिएकोछ । जसमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि नगरसभाबाट पारित भई लगाईएका कर, शुल्क तथा दस्तुरका दरहरूमा सामान्य संशोधन गरी प्रस्ताव गरिएको छ । राजस्व अभिवृद्धीको लागि करका दरमा वृद्धि नगरी कराधारमा वृद्धि गरिनेछ ।

(ख) आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा राजस्व परिचालनको नीतिहरू :

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका सम्भव भाएसम्मका सबै क्षेत्रमा कर तथा शुल्क लगाउने नीति लिइएकोछ ।
- निश्चित क्षेत्रमा मात्र कर लगाई करको भार थोरै क्षेत्रमा मात्र पार्ने नभई कराधारमा विस्तार गर्ने नीति लिइएकोछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र कराधारका सम्भावीत क्षेत्रलाई यथाशक्य समेटने नीति लिइएकोछ ।
- थोरै आय हुनेले कम र धेरै आय हुनेले बढी कर तिर्नु पर्ने प्रगतीशील कर नीति लिईएकोछ ।
- विपद्को कारण समस्यामा परेका व्यापार व्यवसायलाई करको माध्यमबाट राहत प्रदान गर्ने नीति लिइएकोछ ।
- Covid-19 को कारणबाट प्रभावित भएका नगरवासीहरू, व्यवसायहरू, घरबहालमा लगाउने व्यक्तिहरूलाई राहत प्रदान गरी राजस्व छुटको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएकोछ । यसबाट शिथिल भएको आर्थिक क्रियाकलापलाई थोरै मात्रामा भएपनि चलायमान बनाई पुनरुत्थान गर्ने र राजस्वलाई आन्तरिक आयको दिगो र भरपर्दो स्रोतको रूपमा स्थापित गर्दै जान देहायका व्यवस्थाहरू गरिएकोछ ।
- राजस्व परामर्श समितिले सिफारिश गरी कार्यपालिकाबाट पारीत समेत भएका राजस्वका दररेटहरूलाई अनुसूचीमा प्रस्तुत गरिएकोछ ।
- राजस्व परामर्श समितिले आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि राजस्वका दररेट सिफारिश गर्दा चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को आर्थिक ऐनमा छुट भएका र थप गर्नुपर्ने नयाँ शिर्षक बाहेक अन्यको हकमा चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को आर्थिक ऐनमा उल्लेखित दरलाई सामान्य संशोधन गरी अन्य दरलाई यथावत राखिएकोछ ।
- साविकमा सम्पतिकरमा दिईदै आएको सोही आर्थिक वर्षको पौष मसान्तसम्ममा कर दाखिला गरेमा दिइने छुट सुविधालाई यथावत राखी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को सम्पतिकर २०७९ पौष मसान्त सम्ममा दाखिला गर्ने करदातालाई लाग्ने करको १५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्थालाई यथावत राखिएकोछ ।

- घर निर्माण सम्पन्न गर्नु पर्ने तोकिएको अवधी भित्र कार्य सम्पन्न गर्न नसकी म्याद थप गर्नु पर्ने भएमा साविकमा लागेको दस्तुरको १५ प्रतिशत थप शुल्क लाग्ने व्यवस्था मिलाईएकोछ ।
- नगरपालिकामा हालसम्म दर्ता नभएका उद्योग तथा व्यवसायले २०७९ पौष मसान्तसम्म दर्ता गरी नियमानुसार दर्ता तथा वार्षिक कर दाखिला गरेमा तथा दर्ता भएका उद्योग तथा व्यवसायले सो अवधिभित्र नविकरण गराएमा आ.व.२०७९/८० को वार्षिक करमा १५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाईएकोछ ।
- घरबहाल कर दाखिला गर्नु पर्ने कर्तव्य भएको संस्था तथा व्यक्तिले २०७९ पौष मसान्तसम्म घरबहालको विवरण दाखिला गरी सोही अवधिभित्र कर दायित्व समेत दाखिला गरेमा आ.व. २०७९/८० मा लाग्ने घरबहाल करमा १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाईएकोछ ।
- महिला व्यवसायीको नाममा दर्ता हुने व्यवसायको दर्ता शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
- जुनसुकै उद्योग तथा व्यावसाय नयाँ दर्ता हुँदा आर्थिक वर्षको पहिलो ६ महिना भित्रमा दर्ता भएमा तोकिए बमोजिमको दर्ता शुल्कको साथै वार्षिक व्यावसाय कर समेत लाग्नेछ । माघ १ गते भन्दा पछाडि दर्ता भएका उद्योग तथा व्यावसायलाई सो आर्थिक वर्षको व्यावसाय कर असुल नगरी दर्ता शुल्क मात्र लिएर दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । अन्य निकायमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका तर नगरपालिकामा दर्ता नभएका उद्योग तथा व्यावसायलाई भने नगरपालिकामा दर्ता हुँदा यस किसिमको छुट सुविधा उपलब्ध हुने छैन ।
- पूर्वाधार निर्माण गर्नु पर्ने नयाँ दर्ता हुने उद्योगको हकमा सो आर्थिक वर्षको वार्षिक व्यवसाय कर असुल गरिने छैन ।

सभाध्यक्षज्यू,

बजेट तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा हामीले गरेको आग्रहलाई स्वीकार गरी बैठक तथा छलफलमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नु हुने नगरसभा सदस्यज्यूहरू, विभिन्न समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै समसामयिक रुपमा समन्वयात्मक निर्देशन गरिदिनु हुने संङ्घीय संसद तथा प्रदेश सभाका माननीय सांसदज्यूहरू, जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखज्यूप्रति पनि हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यस नगरसभा सम्पन्न गर्न अहोरात्र कार्यमा खटिई सहयोग गर्नुहुने नगरपालिकाका कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । हामीलाई रचनात्मक सुझाव र सल्लाह दिनुहुने सम्पूर्ण राजनीतिक

दलका नगर समितिका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, यस नगरसभा अधिवेशनमा उपस्थित हुनु हुने नगरसभा अध्यक्षज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, नगरसभा सदस्यज्यूहरु, नगरसभाका सचिव, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, पत्रकारमित्रहरु प्रति हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत बजेट कार्यान्वयनको निम्ति यहाँहरुबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएर खैरहनी नगरपालिका अगाडि बढ्ने विश्वास दिलाउदै कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरु सबैको रचनात्मक सहयोग निरन्तर रहने अपेक्षा गरेका छौं ।

धन्यावाद !

कविता उप्रेती

दिनाङ्क २०७९ साल आषाढ १० गते शुक्रबार
प्रमुख

नगर उप-

खैरहनी नगरपालिका, खैरहनी चितवन

"उद्योग, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार, खैरहनी नगर विकासको मुल आधार"
खैरहनी नगरपालिकाको एघारौं नगरसभा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/८० को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

खैरहनी नगरपालिकाको स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ सम्पन्न भएपछिको पहिलो तथा एघारौं नगरसभा अधिवेशनमा उपस्थित नगरका उप-प्रमुखज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगरसभा सदस्यज्यूहरू, नगरसभाका सचिव, नगर शिक्षा अधिकारी, कर्मचारी साथीहरू, सञ्चारकर्मी मित्रहरूलाई मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट तथा खैरहनी नगरपालिका परिवारको तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

२०७९ साल बैशाख ३० गते सम्पन्न नगरपालिकाको स्थानीय तहको निर्वाचनमा हामीलाई आफ्नो अमूल्य मत दिइ बिजयी गराउनु हुने सम्पूर्ण खैरहनीबासी मतदाताहरूलाई धन्यवाद टक्रयाउँदै निर्वाचनलाई सफल पार्नको लागि आ-आफ्नो स्थानबाट सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण व्यक्तित्वहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूलाई हार्दिक बधाइ तथा कार्यकाल सफलताको शुभ कामना व्यक्त गर्न चाहन्छु । अब म यस खैरहनी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित, स्वाभिमान, लोकतन्त्र र स्वतन्त्र जन जीविकाका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ति आन्दोलनहरूको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपाली समाजको रुपान्तरणमा उहाँहरूले पुर्याउनु भएको योगदानको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

बिगत दुइ वर्षसम्म कोभिड १९ महामारीका कारण विश्व मै शताब्दीकै सबैभन्दा ठुलो संकट पैदा भयो । यसबाट यस नगरपालिका पनि अछुतो रहन सकेन । कोरोना महामारीका कारण नगरबासीहरूको रोजगारी आय आर्जन लगायत दैनिक जीवनयापनमा नकरात्मक असर पारेको थियो भने यस नगरपालिकाको राजस्व आयमा समेत असर पारेको छ । कोभिड १९ विरुद्धको खोपको उपलब्धताले नगरवासीहरूको दैनिकि सामान्य लयमा फर्कदै छ ।

विगत पाँच वर्षमा नगरको नेतृत्व गरी नगरको विकासको गतीलाई अगाडि बढाइ यस अवस्थासम्म ल्याइ पुर्याउन आ-आफ्नो स्थानबाट अथक प्रयास गर्नु हुने पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरू प्रति धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । बिगत पाँच वर्षको अथक प्रयासबाट हासिल भएको उपलब्धिहरूको जगमा टेकेर आगामी दिनमा विगतका हाम्रा भोगाई र सिकाईका साथै विभिन्न क्षेत्रबाट प्राप्त सल्लाह सुझावहरूको आधारमा विकासको यात्रालाई तीब्रताका साथ अगाडि बढाउने छ । सङ्घीय सरकारद्वारा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ र २०७७/७८ मा गरिएको स्व:मुल्याङ्कनमा हाम्रो नगरपालिका चितवनमा प्रथम हुन सफल भएकोछ । नगरपालिकाले यस नतिजा प्रप्तिको लागि नगरपालिकाको कार्यसम्पादनमा सुझाव, सल्लाह र सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरवासी क्षेत्रका सङ्घीय सांसद, प्रदेश सांसद, जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख, राजनीतिक दल, सामाजिक संघ, संस्था, उप प्रमुख, वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू, वडा सदस्यहरू, सम्पूर्ण कार्यालयका कर्मचारीहरू साथै पत्रकार मित्रहरू प्रति धन्यवाद सहित आभार प्रकट गर्दछु । साथै आगामी दिनमा समेत सल्लाह, सुझाव र सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

सभाका सदस्यज्यूहरू,

आ व २०७९/८० को लागि वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा लिइएका आधारहरू :

- नेपालको संविधानको मौलिक हक तथा अनुसूची ८ र ९ ले निर्दिष्ट गरेका स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरू मौलिक हकहरू राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरू
- सङ्घीय सरकारले अंगिकार गरेका पन्ध्रौं आवधिक योजना (२०७६।७७ - २०८०/८१) ले निर्धारण गरेको लक्ष्य र नीतिहरू
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू (सन् २०१६ देखि सन् २०३०)
- नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

- बागमती प्रदेश सरकारको आवधिक योजना
- बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ का विभिन्न प्रावधानहरु,
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५,
- संङ्घीय सरकारबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरु,
- प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरु,
- खैरहनी नगरपालिका आर्थिक सर्वेक्षण, २०७८।०७९
- माननिय सांसदज्यूहरु, विभिन्न राजनैतिक दलहरुबाट प्राप्त सुझावहरु,
- सरोकारबालाहरुबाट प्राप्त राय सुझावहरु,
- विगत वर्षहरुमा सम्पन्न भएका नगर सभाहरुबाट पारित भएका निर्णयहरु,
- स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति तथा विषयगत समितिहरुबाट प्राप्त राय सल्लाह र सुझावहरु,
- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लगायत विभिन्न कार्यक्रममा प्राप्त सुझावहरु,

आर्थिक वर्ष २०७९/८० देखि अबलम्बन गर्ने गरी तयार गरेको नगर विकासका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु निम्नानुसार रहेकाछन् :

१) आर्थिक विकास :

क. कृषि विकास :

“कृषि उत्पादनको मूल आधार, सिचाई प्रणालीमा सूधार”

- कृषि उत्पादनमा वृद्धि गरी किसानहरुको आर्थिक जीवनस्तर माथी उठाउन सिचाई प्रणालीको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाद्वारा सञ्चालन गरिएको “कृषक एप” को प्रचार/प्रसार कृषकसम्म सहज र सरल पहुँचको लागि थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी स्थापना भएका चिप्स, मस्यौरा, केचअप, सस, जुस र केराबारीसँग सम्बन्धित साना उद्योग सञ्चालन तथा प्रवर्धनका लागि अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- वडा नं. ९ मा स्थापना भएको कोल्ड स्टोरमा आफ्ना कृषि उपजहरु भण्डार गर्ने कृषकहरुलाई ढुवानी भाडा तथा भण्डारण शुल्कमा अनुदान दिइनेछ ।
- “कृषि उत्पादनको मूल आधार, युवाहरुलाई रोजगार” भन्ने अभियानलाई साकार पार्न कृषिलाई सम्मानजनक र आकर्षक पेशाको रुपमा विकास गरी युवाशक्तिलाई सामुहिक/व्यवसायिक कृषि खेती तर्फ आकर्षण गराउन मेयरसंग युवा कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- रसायनिक मल, विषादि तथा विउ विक्रि गर्ने सहकारी संस्था लगायत अन्य विक्रि केन्द्र (एग्रोभेट) हरूमा नियमित अनुगमन गरी मल, विउ र विषादीको सुरक्षित र उपयुक्त प्रयोग सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विउ तथा माटो परिक्षण र उपचार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको समन्वय र सहभागितामा विशेष जोड दिइनुको साथै माटो परीक्षण ल्याब अझ व्यवस्थित ढंगबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
- एकिकृत शत्रुजिव व्यवस्थापनबाट प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्न व्यवसायिक कृषक पाठशाला तथा जैविक मल तथा विषादी सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषकहरुको क्षमता र आत्मविश्वास बृद्धिको लागि कृषि सम्बन्धी सीप, ज्ञान, प्रविधी र क्षमता सम्बन्धी विभिन्न किसिमका तालिम गोष्ठीहरुको आयोजना गरिनेछ ।

- व्यवसायिक तरकारी तथा फलफुल उत्पादनलाई वृद्धि गर्न आवश्यक पर्ने प्राविधिक सहयोग गुणस्तरीय विउ, विजन, विरुवा भण्डारण र बजारीकरणमा कृषकलाई आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- कृषि कार्यक्रमलाई प्रविधिमैत्री बनाउन एकिकृत कृषि सूचना प्रविधि प्रणाली तथा नियन्त्रण प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- कृषि व्यवसायको विमा गर्ने तर्फ सबै कृषकहरूको ध्यान पुग्न सकेको छैन । कृषि व्यवसायको अनिवार्य बाली विमा गर्ने तर्फ कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गर्न सङ्घीय कानून बमोजिम विमा गर्दा कृषकले बेहोर्ने प्रिमियम रकम नगरपालिकाले बोहोर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तर्गत जोन र पकेट क्षेत्र सञ्चालनका लागि तोकिएको मापदण्ड र कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- मकै खेती प्रवर्द्धनको लागि कार्यविधि बमोजिम निजी क्षेत्रहरूको समेत संलग्नतामा उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- रामपुर क्याम्पस खैरहनी र खैरहनी नगरपालिकाको सहकार्यमा एकिकृत कृषि पद्धती सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान र प्रचार प्रसारको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बाली संरक्षण र उत्पादनोपरान्त क्षति न्यूनीकरणका लागि कृषकहरूलाई विभिन्न प्रविधि र सीप विकास तालिम आयोजना गरिनेछ ।
- मकैवाली, धानवाली तथा तरकारी बाली प्रवर्धन तथा विकास कार्यक्रम सञ्चालन तथा विस्तार गरिनेछ ।
- आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा स्थापना भएको मौरीपकेट विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खैरहनी नगरपालिका वडा नं. १० मा ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा २१० मेट्रिक टनको खाद्य गोदाम घर निर्माण गरिनेछ ।
- विपन्न कृषकहरूलाई करेसाबारी प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उन्नत जातको मकै, छिटो पाक्ने धान लगायतका अन्न बालीहरूको बीउ बीजन संरक्षणका लागि अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ख. उद्योग तथा वाणिज्य :

- कम्तीमा ५ बिगाह वा सो भन्दा बढी क्षेत्रफलको जग्गामा ५ वा सो भन्दा बढी उद्योग एकिकृत रूपमा स्थापना गरी मिनी औद्योगिक ग्रामको रूपमा विकास गर्न चाहेमा सो क्षेत्रको पूर्वाधार विकास नगरपालिकाले प्राथमिकताका आधारमा गर्नेछ ।
- उद्योगी व्यावसायीहरूको अवस्था, समस्या र सोको समाधानका लागि उद्योग व्यावसाय क्षेत्रमा नगरमा क्रियाशिल संघसंस्थाहरूसंग सहकार्य गरी उद्यमी सवाद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उद्योग वाणिज्य क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकासका लागि उद्योग वाणिज्य संघ खैरहनी, चितवन उद्योग संघ इकाई खैरहनी र नेपाल चेम्बर अफ कमर्स खैरहनीको सहकार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- बजार अनुगमन, गुणस्तरीयता परिक्षणको कार्यलाई सरोकारवालाहरू सबैको सहभागितामा प्रभावकारी तथा नियमित रूपले अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरपालिकामा दर्ता नभइ सञ्चालनमा रहेको व्यवसायलाई व्यवसाय दर्ता नविकरण तथा व्यवसाय कर संकलनको लागि घरदैलो कार्यक्रम तीब्र रूपमा अघि बढाइनेछ ।
- नगरपालिकामा दर्ता भएका उद्योग व्यवसायहरूको अभिलेख व्यवस्थित गर्न प्रयोगमा ल्याईएको व्यवसाय दर्ता व्यवस्थापन प्रणालीमा सुधार गरी थप व्यवस्थित बनाईनेछ । साथै व्यवसाय दर्ताको अभिलेख व्यवस्थापन वडा कार्यालयमा पनि व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- नगरमा सञ्चालनमा रहेका उद्योग व्यवसायको तथ्याङ्क व्यवस्थित गरी उद्योग सम्बन्धी प्रोफाइल तयार गरिनेछ ।
- मध्यवर्ति क्षेत्र र राष्ट्रिय निकुञ्ज आसपासका क्षेत्रमा रहेका उद्योग तथा व्यवसाय दर्ता र अब दर्ता हुने उद्योग तथा व्यवसाय दर्ताको लागि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जसंग समन्वय गरी सहजीकरण गरिनेछ ।

- उद्योग तथा कल कारखानामा काम गर्ने मजदुर तथा रोजगारदाता बीचको द्वन्द व्यवस्थापन तथा रोजगारदाताहरूको हकहित संरक्षणको पक्षमा उद्योगी व्यवसायीहरूसँग आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरण गरिनेछ ।

ग. पर्यटन, प्रवर्द्धन तथा संस्कृति विकास :

- पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि कठार देखि सौराहासम्मको पर्यटन मार्गमा आधुनिक साइकल मार्गको विस्तार गरिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकासका लागि बुढिराप्ती खोला साइडमा पार्क निर्माण गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको विकासका लागि मागका आधारमा थप योजना सहित पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइनेछ ।
- साँस्कृतिक सम्पदाको अध्ययन तथा तथ्याङ्क संकलन गरी आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याउन सक्ने सम्पूर्ण सम्पदा तथा साँस्कृति झल्काउने स्थान र समुदायको संरक्षण र स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
- ऐतिहासिक धार्मिक तथा पुरातात्विक मठ, मन्दिर, गुम्बा, मस्जिदको संरक्षण तथा उपयोगमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- होमस्टे (घरबास) को विकास मार्फत ग्रामीण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । होमस्टे सञ्चालकलाई स्थानीय कला, संस्कृति, भेषभूषा, मौलिकता, परम्परागत पेशा, अर्गानिक तथा घरेलु उत्पादनसँग आवद्ध गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- असल पर्यटन अभ्यास (**Good Tourism Practice**) को मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन गर्न सक्षमता विकासको लागि उपयुक्त कार्य गरिनेछ ।
- खैरहनी नगरपालिकाको वडा नं. १३ स्थापना भएको "**हर्नरी पर्यटक सूचना केन्द्र**" लाई व्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाभित्र बसोबास गर्ने विभिन्न जातजातिको मौलिकता, कला संस्कृति, पहिचान झल्कने श्रोत सामग्रीको प्रदर्शनी (Exhibition) गर्नुका साथै स्थापना भएका सङ्ग्रालयहरूको स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रभित्रका पर्यटकीय सम्भावना बोकेका स्थलहरूको सूचना र जानकारी सार्वजनिकीकरण गर्न पालिकाको Web site, Mobile App. र Social Site मार्फत सचित्र प्रचारप्रसार गर्ने कार्यको शुभारम्भ गरिनेछ ।

घ. सहकारी विकास :

- नगर सहकारी ऐनलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी सहकारी संस्थाहरूलाई दर्ता, नियमन र व्यवस्थापनको उचित प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- सबै सहकारी संस्थाहरूलाई आगामी आ.व. को ३ महिना भित्रमा सहकारी तथा गरिबी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (**COPOMIS**) मा आवद्ध गरिनेछ । सो अवधी पछि COPOMIS मा आवद्ध नहुने सहकारीलाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने कुनै किसिमको सेवा सुविधा तथा अनुदान उपलब्ध गराइनेछैन ।
- सहकारी संस्थाहरूको अभिलेख व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाइ सहकारी क्षेत्रको समुचित व्यवस्थापनका लागि नियमन, प्रवर्द्धन र प्रशिक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै सुशासन र वित्तीय व्यवस्थापनलाई सुदृढ गर्न नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सहकारी संस्थाले दिगो आर्थिक विकासमा पुर्याएको योगदानको मुल्याङ्कन गरी सहकारीलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रेरित गर्दै रोजगारीको अवसर सृजना गराउन जोड दिइनेछ ।
- उत्पादन र रोजगारीलाई सहकारीसंग आवद्ध गराई बढी रोजगारी सृजना गर्ने सहकारीलाई प्रोत्साहन गरि सम्मान गरिनेछ ।

ड. जलश्रोत, खानेपानी तथा सिंचाई :

- खेती योग्य जमिनमा बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुर्याउन - अभियानकै रूपमा डिप वोरिड, सोलार पम्प, कुलो मर्मत तथा निर्माण र स्प्रिङ्कल सिंचाई योजना आदिको माध्यमबाट सिंचाई सुविधाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- प्रत्येक खानेपानी उपभोक्ता समितिबाट वितरण गरिएको पानीको स्वच्छताको परीक्षण गरी घरपरिवारमा सफा र स्वच्छ पिउने पानीको उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनस्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विभिन्न स्थानमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण तथा मर्मत संभार गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

च. पशुपछी विकास :

- सहकारी संस्थामा आवद्ध भइ दुध विक्रि गर्ने कृषकलाई दुग्ध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न प्रति लिटर दुग्धमा दिदै आएको अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै यस्तो किसिमको अनुदानमा वृद्धि गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई पशुपछी व्यवसाय तर्फ आकर्षित गर्न युवा व्यवसायीलाई व्यावसाय सञ्चालनको लागि लिएको ऋणको व्याजमा अनुदान दिई व्यवसायिकरण गर्दै लगिनेछ ।
- घाँसमा आधारित पशुपालनमा वृद्धि र उत्पादन लागत मुल्य घटाउन हिउँदे वर्षे घाँसको बीउमा अनुदान र बहुवर्षिय घाँस र डालेघाँसको बेर्ना निःशुल्क वितरण गरिनेछ ।
- बाख्राको नश्ल सुधार गर्न बोयर जातको बोकामा अनुदान दिई उत्पादनशील पाठापाठी उत्पादन गरिनेछ ।
- बाख्राको नयाँ व्यवसाय फर्म दर्ता गराई बीउ बाख्रामा अनुदान दिई व्यवसायिक बाख्रापालनको विस्तार गरिनेछ ।
- माछापालन पकेट क्षेत्र विस्तार गरी मत्स्य विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बंगुरका पाठापाठी वितरण गर्दा धेरै स्थानमा छरेर वितरण गर्नुभन्दा बंगुरपालन हब विकास गर्ने गरी निश्चित क्षेत्रमा विपन्न समुदायलाई बंगुरको पाठापाठी वितरण गरिनेछ ।
- विपन्न परिवारको आयआर्जनको लागि हाँसको पकेट क्षेत्र विकासको लागि हाँसको चल्ला वितरण गरिनेछ ।
- रेविजको शंका लागेका पशुलाई र पशु सेवा शाखामा ल्याएको कुकुरलाई रेविज विरुद्धको भ्याक्सिन निशुल्क लगाइनेछ ।
- आ.व. २०७८/०७९ मा स्थापना भएको गाईभैसी पकेट विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आहारा मिसन अन्तर्गत साइलेज प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रको उपयुक्त स्थानमा चिलिङ्ग सेन्टर स्थापना गरिनेछ ।
- भैसी उत्पादन तथा विकासका लागि भैसी प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

छ. राजश्व सम्बन्धी नीति :

- महिलाका नाउँमा दर्ता हुने उद्योग तथा व्यवसायिक फर्मलाई दर्ता शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- खैरहनी नगरपालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गरी सकीएकोछ । नगरपालिकाको आन्तरिक आय परिचालनमा सुधार ल्याउन र राजश्व प्रक्षेपणलाई यथार्थपरक र बैज्ञानिक बनाई, बजेट तर्जुमा प्रकृयालाई थप व्यवस्थित गर्न उक्त कार्ययोजना बमोजिमका सुधारका कार्यहरू अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरबासीलाई आफ्नो करप्रतिको जिम्मेवारी र कर्तव्य बोध गराउन करदाता शिक्षा र सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यस्ता किसिमका कार्यक्रममा उद्योग वाणिज्य संघ खैरहनी चितवन उद्योग संघ खैरहनी इकाइ र नेपाल चेम्बर अफ कमर्स खैरहनीसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- नागरिकले आफूले तिर्नुपर्ने करको बारेमा पूर्व जानकारी पाउने प्रणालीको विकास गरी राजश्व संकलन कार्यलाई पूर्वानुमानयोग्य बनाउन शुल्कको बारेमा अप्रीम जानकारी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै सेवाग्राहीको सहजताका लागि कर तिर्न विद्युतीय भुक्तानी (E-Payment) सेवाको विस्तार गरिनेछ ।
- कोभिड १९ महामारीको अवस्थालाई मध्यनजर गरी साविकमा दिइदै आएको राजश्वमा छुट र सहुलियतको व्यवस्थालाई यथावत राखिनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा, सुविधा, सहायता, अनुदान रकम भुक्तानीलाई क्रमशः राजश्व असुलीसँग अन्तरसम्बन्धित बनाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका विभिन्न विधामा कर तिर्ने ठुला करदाताहरूलाई सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कानूनत नगरपालिकालाई राजस्व तिर्नु बुझाउनु पर्ने दायित्व भएका व्यक्ति संघ सस्थाको राजस्व बक्यौता रहेको वा राजस्वको दायरामा नआएकालाई नगरपालिकाको तर्फबाट कुनै किसिमका सेवा, कार्यक्रम वा योजना उपलब्ध गराइने छैन ।

ज. रोजगारी सृजना तथा स्वरोजगार कार्यक्रम :

- स्थानीय तहमा रहेका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई सूचीकृत गरी रोजगार व्यवस्थापन प्रणालीबाट अभिलेख राखिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने उपभोक्ता समिति मार्फत सम्पन्न हुने प्रकृतिका योजनामा सूचीकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई काममा लगाइ उनीहरूको १०० दिन बराबरको न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभुति गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत सम्पन्न हुने प्रकृतिका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा बेरोजगार सूचीमा सूचीकृत व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिई काममा लगाईनेछ ।
- दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक सीपमूलक तालिमको पहिचान गरि संघ तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्थानीय तहभित्र रहेका रोजगारमूलक संस्थाहरू, निजी सरकारी तथा गैह्र सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी रोजगारी सृजनाका लागि यथासम्भव पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको लागि दिगो आम्दानीको श्रोतको रूपमा विकास गर्न सकिने र नगरबासीको आय आर्जन तथा रोजगारीमा बृद्धि हुने जस्ता कार्यक्रमहरूलाई नगरपालिका आफैले योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२) सामाजिक विकास

क. शिक्षा, युवा तथा खेलकूद:

- विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा पूर्व प्राथमिक उमेरका बालबालिकाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । कक्षामा बालबालिकाको टिकाउदरमा वृद्धि गर्दै गुणस्तर सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । बालविकास केन्द्रलाई क्रमशः नमूना बालविकास केन्द्रको रूपमा सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ ।
- विद्यालयमा छात्राको उपस्थिति बढाउन, विचैमा कक्षा छाड्ने र कक्षा दोहर्याउने दरमा कमी गर्न र विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमिततामा वृद्धिगर्न छात्राहरूको लागि सेनेटरीप्याड वितरणको कार्यक्रम तथा पूर्व प्राथमिक देखि कक्षा ६ सम्मका बालबालिकालाई दिवाखाजाको कार्यक्रम र निशुल्क पठ्यपुस्तकको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ICT कार्यक्रमलाई विस्तार गरी सबै विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा प्रदान गरिने छ । शिक्षकहरूलाई नविनतम प्रविधिसंग सम्बन्धित तालिम र अन्य आवश्यक तालिम मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- भौतिक अवस्था कमजोर भएका विद्यालय भवन र कक्षाकोठा निर्माण एवम मर्मत, खानेपानी, शौचालय, कम्पाउण्डवाल र फर्निचर नपुग भएका भएका विद्यालय, ICT को कार्यक्रम, विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालयको कार्यक्रम आवश्यक परेका विद्यालयहरूमा विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकासको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- परीक्षा र मूल्याङ्कन पद्धतिलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्दै लगिनेछ । उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गर्ने तथा सिकाइ उपलब्धि उच्च रहेका विद्यालय, विषयगत शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई अभिप्रेरित गर्न सम्मान तथा पुरस्कृत गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालय, सार्वजनिक कलेज वा क्याम्पसमा अध्ययनरत थारु, दलित, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक तथा विपन्न परिवारका छात्राहरूको शिक्षामा समान पहुँच कायम गर्न उक्त समूहका छात्राहरूलाई स्नातक तहसम्मको अध्ययन गर्न सहयोग पुग्ने गरी नगरपालिकामा एक छात्रवृत्ति कोषको स्थापना गरी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । नियमित छात्रवृत्ति कार्यक्रम मार्फत विद्यालयमा विद्यार्थीको पहुँच बढाइनेछ । संस्थागत विद्यालयबाट उपलब्ध हुने छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- विद्यार्थीहरूमा सामाजिक र परोपकारी भावना अभिवृद्धि गर्न विद्यालयमा बालक्लव गठन, जुनियर रेडक्रस तथा स्वयंसेवक कार्यक्रम सञ्चालनमा प्रोत्साहित गरिनेछ । शिक्षक र विद्यार्थीहरूलाई स्काउट प्रति अभिप्रेरित हुने खालका कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- स्वयं सेवक शिक्षक व्यवस्थापनको कार्यक्रमलाई आवश्यकताको आधारमा सञ्चालन गरिनेछ । बालविकास कक्षामा सहजकर्ता र विद्यार्थी अनुपात तथा आधारभूत तहमा विद्यार्थी संख्या र सञ्चालित कक्षाको अनुपातको आधारमा स्वयं सेवक शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ । प्रदेश सरकारबाट प्राप्तहुने एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रमलाई विद्यालयहरूमा क्रमशः विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयको पठनपाठनको अनुगमन नगरपालिकाबाटै प्रविधिमैत्री ढंगबाट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- खैरहनी माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाइनुको साथै अन्य विद्यालयहरूमा पनि प्राविधिक शिक्षा क्रमश लागु गरिदै लगिनेछ ।
- सरकारी तथा संस्थागत विद्यालयहरूको पाठ्यक्रम, पठनपाठन तथा गुणस्तरलाई समान बनाउने नीति लिइनेछ ।
- गरिब तथा विपन्न बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा नै बसी पठनपाठन, गृहकार्य तथा पोषण कार्यक्रममा सहयोग पुग्ने गरि SIX TO SIX अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमध्ये नमूनाको रूपमा एक आवसीय विद्यालय र एक प्राविधिक विद्यालयको विकास गरिनेछ ।
- स्वेच्छिक अवकास लिन चाहने ५८ वर्ष भन्दा कम उमेरका स्थायी शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गरिनेछ ।

२ युवा विकास:

- युवामा स्वयंसेवी भावना तथा सामाजिक जिम्मेवारी बोध गराउन युवा स्वयंसेवक परिचालनमा जोड दिइनेछ । सामाजिक क्रियाकलापमा युवाको संलग्नता बढाउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नगर तथा वडास्तरमा गठन भएको युवाक्लवलाई परिचालन गरिनेछ ।
- उमेर पुगेका किशोर किशोरीहरूलाई लक्षित गरी लागुऔषध प्रयोग तथा यौनजन्य हिंसालाई निरुत्साहित गर्ने सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । युवा स्वरोजगारमा सहयोग पुग्नेखालका कार्यक्रम छनौटगरी कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।

३ खेलकुद विकास:

- खेलकुदसँग सम्बन्धित विभिन्न विधाका समितिहरू गठन गरी नगरस्तरीय खेलकुद समिति गठन गरिनेछ ।
- विद्यार्थी एवम युवाहरूमा खेलप्रति अभिरुचि जगाई खेलप्रति प्रतिस्पर्धि बन्न अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय खेलमा पदक विजेता खेलाडीलाई पुरस्कार तथा सम्मान प्रदान गरिनेछ । खेलाडीहरूमा रहेको अन्तरनिहित प्रतिभालाई प्रस्फुटित गर्न, खेलप्रति प्रतिस्पर्दीको भावना जागृत गराउन विद्यालय तथा नगरस्तरमा राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता मेयरकप खेलकुद प्रतियोगिता विद्यालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलापको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा खेलमैदान पूर्वाधार विकासको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पालिका स्तरीय कवर्डहल निर्माण गर्नुका साथै १ वडा १ खेलमैदानको नीतिलाई कार्यान्वय गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य

- खैरहनी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई १५ शैयाको अस्पतालमा स्तरोन्नती गर्ने कार्य भै सकेको भएता पनि पूर्वाधार लगायत साधनश्रोतहरूको प्रयाप्तता नभएकोले उक्त अस्पताललाई व्यवस्थित ढंगबाट सञ्चालन गर्न अस्पताल सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्नुको साथै अस्पतालको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गरी आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीहरूको दरबन्दी स्वीकृतीको पहल गिरिनेछ । अस्पताल सञ्चालनको लागि आवश्यक आधारभुत विषयगत सेवाको व्यवस्था गरी एम्बुलेन्स सेवा समेत प्रवाह गरिनेछ ।
- विपन्न नागरिक, मृगौला रोगी तथा कलेजोको सिरोसिस विरामीलाई स्वास्थ्य विमामा लाग्ने न्युनतम रकममा ५०% अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- चैनपुर स्वास्थ्य चौकीलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती गर्न अवश्यक भौतिक पूर्वाधार यसै आ.व.मा सम्पन्न हुनेछन् भने स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती गर्न अवश्यक यन्त्र उपकरण तथा सामग्रीको व्यवस्था गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्यकर्मीले महिनाको एक निश्चित दिनमा उहाँहरूको घरमा गइ स्वास्थ्य परिक्षण गर्नको लागि **बा-आमा स्वास्थ्य कार्यक्रम** सञ्चालन गरिनेछ । यो कार्यक्रममा खटिने स्वास्थ्यकर्मीलाई थप प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

- महिलाहरूको पाठेघरको मुखको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर तथा पाठेघर खसेको समस्याको खोजपडताल तथा उपचारको लागि विज्ञ चिकित्सकको सहभागितामा शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- क्षयरोग, कुष्ठरोग खोजपडताल शिविर सञ्चालन गर्नुको साथै कुष्ठरोगीलाई यातायात खर्च वापत निश्चित उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक मेशीनरी औजार, ल्याब सामग्री लगायत प्रविधिमैत्री सामग्रीहरूको व्यवस्था गरि साधन सम्पन्न बनाइनेछ ।
- कठार स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशालाको स्थापनाको लागि भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेकोले यसै अर्थिक वर्षबाट प्रयोगशाला सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- कोभिड १९ महामारीका नयाँ नयाँ भेरीयन्ट देखापरी रहेकाछन् । यस्ता किसिमका महामारीको नियन्त्रण तथा रोकथाम र उपचारका लागि औषधी तथा सुरक्षात्मक सामग्री अभाव नहुने गरी व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क वितरण हुने औषधीहरूको अभाव नहुने गरि व्यवस्था गरिनेछ ।
- मातृ शिशूदर तथा बाल मृत्युदर घटाउन २४ घण्टे प्रसूती सेवालालाई निरन्तरता दिदै घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्यमा झारिनेछ ।
- स्वास्थ्यकर्मीहरू तथा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मातृ तथा बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण तथा खोप सेवा विद्यालय पोषण कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- वैकल्पिक चिकित्सा र आयुर्वेद सेवा समेतलाई स्तरोन्नति गरि सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- मृगौला रोगको डायलाईसिस गर्न जाने बिरामीलाई उपलब्ध गराउँदै आएको यातायात सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- HIV संक्रमितहरूका परिवारका लागि पोषण सहयोगका लागि मासिक रुपमा निश्चित रकम उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- मातृ, नवशिशु संरक्षण तथा पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ग. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

- बालबालिकाको हकहित संरक्षणको लागि स्थानीय बालअधिकार समिति (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी कार्यविधि २०७८, बाल संरक्षण कोष (स्थापना तथा सञ्चालन) कार्यविधि २०७८ जारी भइसकेका छन् । यी कार्यविधिको व्यवस्थित रुपमा कार्यन्वयन गरी बालबालिकाको हकहित संरक्षणमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याइनेछ ।
- नगरपालिकाले जोखिममा परेका हिंसा पिडित महिला किशोरी र बालिकाहरूको अल्पकालिन संरक्षणको लागि Safe House को स्थापना गरेकोछ । सो Safe House सञ्चालनका लागि जोखिममा परेका हिंसा पिडित महिला किशोरी र बालिकाहरूको अल्पकालिन पुनस्थापना केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ जारी भई सकेकेले अगामी आ.व. देखी व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा न्यूनिकरण गर्नका लागि नगरपालिकामा स्थापना भएको स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषलाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- महिलालाई विकासको मुल प्रवाहिकरणमा समावेश गर्न र सार्वजनिक कार्यक्रमहरूमा अर्थपूर्ण सहभागिताको लागि आगामी आर्थिक वर्षमा विभिन्न कार्यक्रमहरू मार्फत आयआर्जन बृद्धिहुने क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरूलाई लक्षित गरी लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरूलाई लक्षित गरी पत्रकारिता सम्बन्धी आधारभूत तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- खैरहनी नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका अपाङ्ग व्यक्तिहरूलाई आय आर्जन बृद्धि तथा जिविकोपार्जनको लागि आवश्यक जीवनपयोगी सीप प्रविधिको साथै बीउ पुँजिको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने विभिन्न किसिमका तालिमहरूमा दोहोरोपना नआउने गरी नयाँ/नयाँ व्यक्तिलाई अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधारित पुनर्स्थापा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन लागू गरी बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गर्नको लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

साथै बालकलबको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन र बालबालिकाको अवस्था सर्भेक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

घ. सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण :

- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत लक्षित समूहका व्यक्तिहरूको मूल अभिलेखलाई सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली मार्फत थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरूका लागि उद्यमशीलता र स्वरोजगारी अवसरको वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- जोखिममा रहेका जेष्ठ नागरिक लक्षित संरक्षणनीति कार्यान्वयन गर्ने र जेष्ठ तथा अपाङ्ग नागरिकहरूलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- एकल महिलाहरूको सवलीकरण, सशक्तिकरण, स्वावलम्बनका हेतु आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गरिब लक्षित विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत **गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम** सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- वडा नं. ५ मा निर्माण सम्पन्न जेष्ठ नागरिक भवनलाई व्यवस्थित ढंगले सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- श्रम कानून बमोजिम श्रमिकहरूले न्यूनतम पारिश्रमिक, सेवा सुविधा र आवश्यक अधिकार प्राप्त गरे/नगरेको सन्दर्भमा श्रमिकहरूसँग अन्तरक्रिया र सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरी समस्या भए समाधानका लागि समन्वयात्मक पहल गरिनेछ ।

३) पूर्वाधार विकास :

क. यातायात पूर्वाधार

- नगर यातायात गुरु योजनालाई क्रमश लागु गर्दै लगी नगरपालिकाबाट निर्माण हुने शाखा सडकहरूको चौडाइ कम्तीमा ६ मिटर बनाइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र राजमार्गसंगै जोडिएको उपयुक्त स्थानमा धर्मकाँटा, चार्जर स्टेसन तथा पेट्रोलपम्प सहितको अत्याधुनिक विश्रामस्थल निर्माण गरिनेछ ।
- यसै नगरपालिकाको वडा नं. १० जीवनपुरमा अत्याधुनिक सुविधासम्पन्न रिक्तियशनसेन्टर स्थापना गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न स्थानमा सडकको दुवै तर्फ नाला, पैदलमार्ग सहित अपाङ्गमैत्री बाटो निर्माण गरिनेछ ।
- आ.व २०७८।७९ मा निर्माण भएका नयाँ ट्याकहरूलाई ग्राबेल बाटोमा परिणत गरिनेछ । साथै उच्चस्तरीय ग्राबेल बाटोहरूलाई कालोपत्रेमा स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- सडक दुर्घटना न्यूनीकरणलाई रोड मार्किङ्ग र ट्राफिक संकेत बोर्डको व्यवस्था गरिनेछ । साथै वातावरणमैत्री सडक निर्माणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरबाट निर्माण हुने कुनै पनि सामुदायिक भवन र सरकारी भवनहरूलाई भूकम्प प्रतिरोधी तथा भवन मापदण्ड बमोजिम नक्सापास गरी निर्माण गर्ने नीति अबलम्बन गर्नुका साथै त्यस्ता भवनहरूमा निर्माण हुने पूर्वाधार अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री र लैङ्गीकमैत्री बनाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- वर्षातको कारणले डुवान हुने वस्तीहरूमा ढल निकास तथा नाला विस्तार गरिनेछ ।
- डिज्नी पार्क नजीक पम्पा खोलाको पुलदेखि पुरानो बाबा ग्याससम्मको खोलाको दुवै साइडमा ड्याक निर्माण, मोटेरेवल बाटो र हरियाली पार्क निर्माणको कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- योजना सम्झौता गर्दा आयोजना स्थलको अवस्था झल्किने फोटो र आयोजना सम्पन्न पश्चात सोको फोटो भुक्तानीको साथ पेश गर्न अनिवार्य गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको भवन, विद्यालय भवन निर्माण, विभिन्न संघ-संस्था, समुदायलाई प्रदान गरिने तालिम, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग सम्मान कार्यक्रम र अपाङ्गलाई सहायक सामग्री वितरण गरिने कार्यक्रममा लागत सहभागिता नलाग्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयहरूको भवन निर्माण तथा मर्मत संभार सम्बन्धी कार्य गर्दा अनिवार्य रूपमा उपभोक्ता समिति मार्फत योजना सञ्चालन गरिनेछ र योजनाको रकम भुक्तानी गर्दा उपभोक्ता समितिकै नाममा भुक्तानी गरिनेछ ।

ख. भवन, आवास तथा सहरी विकास

- नगरक्षेत्र भित्र रहेका घरनक्सा शाखाका सम्पूर्ण कार्यहरूलाई अनलाईन प्रविधि द्वारा घरनक्सा पास गर्ने पद्धती (**EBPS - Electronic Building Permit System**) को कार्य शुरु गरिसकेको छ। यस प्रणालीलाई अझ व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- यस खैरहनी नगरपालिका भरी नक्सापास नगरी निर्माण भईरहेका भौतिक संरचनाहरूलाई अनुगमन गरी सम्बन्धित वडासंग सहकार्य गरी नक्सापास गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- घरनक्सा तयार पार्न कन्सल्टेन्सी सेवा प्रदान गर्ने कन्सल्टेन्टहरूलाई अनिवार्य रूपमा व्यवसाय करको दायरामा ल्याइनेछ । साथै नगरपालिकाबाट नक्सापास गर्दा कन्सल्टेन्टको विल समेत संलग्न गरी सेवाग्राहीहरूसँग लिने परामर्श सेवा शुल्कलाई न्यूनतम बनाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सुरक्षित आवास र जनता आवास कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।
- वडा नं. ५ र ७ को वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । साथै अन्य वडाहरूमा आवश्यक मर्मत सम्भार गरी थप व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

४) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

क. फोहरमैला व्यवस्थापन :

- नगरक्षेत्रको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न गहनरूपमा अध्ययन तथा सरोकारवालासंगको सुझाबका आधारमा यसको Modality मा परिवर्तन गरिनेछ । फोहरमैला व्यवस्थापन शुल्कलाई सम्पत्तीकर, भूमिकर, व्यवसाय कर लगायतका कर तथा सेवा दस्तुरसंग आवद्धता गर्ने तर्फ अध्ययन गरिनेछ ।
- मुख्य बजारक्षेत्रको नियमित फोहरमैला व्यवस्थापन र सरसफाईका निमित्त दैनिक ज्यालादारीमा सरसफाई कर्मचारीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनमा टोल विकास संस्था, स्थानीय क्लब र जनसमुदायलाई सचेतना तथा फोहरमैला व्यवस्थापन विधि सम्बन्धि अभिमुखिकरण तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा प्रयोग भईसकेको स्यानटरी प्याड व्यवस्थापन गर्न इन्सिनियर जडान गरिनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षणमा अवरोध पुर्याउने व्यक्ति वा संस्थालाई कानून बमोजिम दण्ड जरिवाना सहित आवश्यक कारबाही गरिनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनको मुल समस्या भनेको सबै फोहरमैला एकै ठाउँमा राख्नु, वर्गिकरण नगर्नु हो । फोहरमैला श्रोतमा नै वर्गिकरण नगर्दासम्म यसको उचित व्यवस्थापनमा समस्या हुने भएकोले आगामी वर्ष देखिबाट घरेलु फोहरलाई श्रोतमा नै वर्गिकरण गर्ने कुरालाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ । जैविक फोहरबाट कम्पोष्ट मल बनाउन प्रेरित गरी कौशी खेती, करेसाबारी लगायत अन्य तरकारी बारीमा प्रयोग गर्नेतर्फ प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- फोहरलाई स्रोतमा नै वर्गिकरण गर्नको लागि वडागत रूपमा टोल विकास संस्थालाई चेतनामूलक तालिम दिइनेछ ।

ख. वातावरण संरक्षण :

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित तोकिएको मापदण्डमा परेका विभिन्न योजनाहरूको वातावरणिय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
- सामुदायिक कुकुर व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वृक्षारोपण, सरसफाई, जनचेतनामूलक कार्य गर्ने स्थानीय संघ, संस्था, क्लब र टोल विकास संस्थालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । र वातावरण तथा सरसफाईको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने संस्था वा व्यक्तिलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अति विपन्न नगरवासीका लागि नगरपालिका क्षेत्रमा कार्यरत गैरसरकारी संस्थासंगको साझेदारीमा शौचालय निर्माणमा सहयोग गरिनेछ ।

- नगरपालिका क्षेत्र भित्रको वातावरण गुणस्तर सूचक (खानेपानी, वायुस्तर, ध्वनीस्तरको मापन) गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रका विभिन्न संघसंस्थाहरूलाई आवश्यकताका आधारमा डस्टविन वितरण गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रको बाढी पहिरो जोखिम सम्बन्धमा अध्ययन गरिनेछ ।
- बढ्दो जलवायु परिवर्तनलाई मध्यनजर गर्दै विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु अनुकूलन पद्धतिको अभ्यास गरिनेछ ।

ग. ऊर्जा विकास :

- नगरपालिका क्षेत्रमा जडित सौर्य ऊर्जा प्रविधीयुक्त वत्तीहरू आवश्यकता र लागत सहभागिताका आधारमा मर्मत संभार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- वायोग्यास र अन्य नविकरणीय / वैकल्पिक ऊर्जाको विकास र विस्तारको कार्य गरिनेछ । सोका लागि सरकारी गैरसरकारी संघ संस्थाहरूसँगको सहकार्य र साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गरिब र अति विपन्न वर्गको विद्युतीकरणमा पहुँच पुर्याउन अनुदान सहायता प्रदान गरिनेछ ।

घ. विपद् व्यवस्थापन :

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र बग्ने खोलाहरूबाट कटान हुने अवस्था अत्याधिक रहेकोले खोला कटानलाई नियन्त्रण गर्नको लागि तटबन्धन गर्ने कार्यलाई तिव्रताका साथ अगाडी बढाइनेछ ।
- विभिन्न दैवी प्रकोप, प्राकृतिक प्रकोप र विपद् पीडित नगरवासीहरूलाई आवश्यक राहत र पुनर्स्थापनाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- भविष्यमा आउन सक्ने विपद् व्यवस्थापन गर्न विद्यार्थी र नगरबासी बीच विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकात्मक अभ्यास सहितको प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकामा हुनसक्ने विपद् जोखिमहरूको रोकथाम तथा न्यूनिकरणको लागि पूर्व तयारी प्रतिकार्य, पूर्व सूचना दिने प्रणाली र पुनर्लाभ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ र विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी विपद् जोखिम न्यूनिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनिकरण नीति र विपद् जोखिम न्यूनिकरण रणनीतिक कार्ययोजनालाई सक्रिय रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- आगलागी नियन्त्रणको सेवा प्रदान गरिरहेको बारुणयन्त्र सञ्चालन र व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । दमकललाई हर समय सेवा प्रदानका लागि तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।

४. सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीतिहरू :

सूचना प्रविधि

- हालसम्म नगरपालिकाले अपनाएको सूचना प्रविधिका अवयवहरूलाई अझै सशक्त, सुदृढ र समयसापेक्ष बनाउँदै लगिनेछ ।
- सुरक्षा संवेदनशिलतालाई ध्यानमा राख्दै नगरका विभिन्न स्थानमा सिंसिटीभी क्यामेरा तथा फाइबर जडान गरिनेछ ।
- विभिन्न स्थानमा जडित सिंसिटीभी क्यामेराहरूको Backup Power को लागि Outdoor UPS जडान गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका सबै वडाको GIS Resource नक्सा तयार गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका सबै किसिमका सवारी साधनहरूमा Vehicle Tracking System जडान गरी नियमित अनलाइन अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट विभिन्न निकायमा गरिने प्रतिवेदन प्रणालीलाई अनलाइनका माध्यमबाट प्रतिवेदन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- नगरपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूको जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धमा अध्ययन गरी कर्मचारी प्रशासनलाई चुस्त र छरितो बनाइनेछ ।

- कानूनको शासन, आर्थिक अनुशासन एवम् भ्रष्टाचार मुक्त, चुष्ट र जनमूखी प्रशासन सञ्चालन गर्नु हाम्रो प्रमुख लक्ष्य हो । यसको लागि प्रशासन संयन्त्रको तटस्थता तथा निष्पक्षता, प्रशासनिक संयन्त्रमा र निर्णयमा सर्वसाधारणको पहुँच अपरिहार्य हुनजान्छ । नगर र नगरवासीको बृहत्तर हितका लागि जनसहभागिता तथा स्थानीय श्रोतको अधिकतम उपयोगलाई प्रशासनिक कार्य सञ्चालनको आधारहरूका रूपमा ग्रहण गरी कार्यसम्पादन गर्ने गराउने वातावरण मिलाइनेछ ।
- नगरसभाबाट पारित भएका विभिन्न कानून तथा अन्य अभिलेख कार्यपालिकाबाट जारी गरिएका हरेक कानून तथा निर्णयको अध्ययनमा नगरवासीको सहज र सुविधाजनक पहुँचको सुनिश्चितता गरिनेछ । यसको लागि नगरपालिकाको वेबसाइट र मोबाइल एपमा कानूनहरूलाई तत्काल Upload गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- आम नगरवासीको सार्वजनिक महत्वको सूचना माग्ने र पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्दै सूचनाको हकको सम्मान र संरक्षण गर्ने गराउने कार्यमा थप कटिबद्ध र प्रतिबद्ध भई अगाडी बढिनेछ ।
- जनगुनासो सुनुवाई, गुनासो व्यवस्थापन र तिनको सम्बोधन गर्न नगरपालिकाको वेबसाइट र मोबाइल एपमा "**नागरिकको चासो र गुनासो**" Segment को व्यवस्था गरी, हरेक सचेत नागरिकले आफ्नो चासो गुनासो र सुझावका विषय समेटि गोप्य रूपमा निवेदन दिने र सोको गाम्भीर्यताका आधारमा तत्कालै, साप्ताहिक वा मासिक रूपमा सम्बोधन गर्ने र सोको जानकारी निवेदकलाई प्रदान गर्ने वातावरण मिलाइनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी र प्रभावकारी तुल्याउन सेवाग्राहीको जानकारीका लागि जारी गरिने नागरिक वडापत्रलाई अद्यावधिक गरी सबै तह र वर्गको पहुँचमा पुर्याउन नगरपालिकाको कार्यालय र सबै वडा कार्यालयहरूमा डिजिटल नागरिक वडापत्र, डिजिटल सूचना बोर्ड आदि जडान गरिनेछ ।
- बेरुजु आइसकेपछि बेरुजु फछ्यौट गर्न तदारुकता देखाउनु भन्दा बेरुजु आउन नै निदने तर्फ विशेष सावधानी अपनाउनु आवश्यक हुन्छ । आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षणबाट प्राप्त सुझावहरूलाई हृदयङ्गमन गर्दै बेरुजु न्यूनीकरण र नियन्त्रणका हेतु सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्ती व्यवस्थापन, राजश्व व्यवस्थापन र कर प्रणाली सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम कर्मचारी, जनप्रतिनिधी, उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्था माझ आर्थिक वर्षको शुरुवातमै सञ्चालन गरिनेछ ।
- बेरुजुको व्यवस्थित लगत राख्ने बेरुजु फछ्यौट र सम्परीक्षणको कार्यलाई गतिशील र नियमित कार्यको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्म कायम भएका र बेरुजु दाखिला गर्न पत्राचार गर्दा पनि बेरुजु दाखिला नगर्ने व्यक्ति, समूह, संघ सस्थाको जिम्मेवार व्यक्तिको नामावली सहित बेरुजु सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गरी दाखिला गर्न ताकेता गरिनेछ । कुनै पनि आर्थिक वर्षको बेरुजु दाखिला गर्न बाँकी रहेका व्यक्ति, समूह, संघ सस्थालाई नगरपालिकाको तर्फबाट उपलब्ध गराउने सेवा, कार्यक्रम वा योजना उपलब्ध गराइने छैन ।
- नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारीता, सेवाप्रति नागरिकको सन्तुष्टि मापनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र नागरिक सन्तुष्टि सर्भेक्षण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई सुशासन प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत रही एक वर्ष व्यतित गरेका अस्थायी/करार सेवाका कर्मचारीहरूका लागि कल्याण कोष स्थापना गरी नगरपालिकाले रकम जम्मा गरी सोबाट उपदान उपलब्ध गराउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै अस्थायी/करार सेवाका कर्मचारीहरूलाई स्थायी कर्मचारीहरूले पाए सरहको सुत्केरी विदा, सुत्केरी स्याहार विदा, किरिया विदा लगायत अन्य विदाहरूको समान व्यवस्था मिलाइनेछ । कल्याण कोषबाट अस्थायी/करार सेवाका कर्मचारीहरूलाई सुत्केरी स्याहार खर्च उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका अन्तर्गतका सबै निकायहरूमा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरी सोको प्रविधियुक्त ढंगले नगरपालिकाबाटै निगरानी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कर्मचारी कल्याण कोषको रकम कर्मचारी कै हकहितको लागि परिचालन गर्ने गरी कानून निर्माण गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- खैरहनी नगरपालिकाको कार्यालयको हाताभित्र Integrated Digital Board राखेर कार्यालयको विभिन्न सूचनाहरू मौसम सम्बन्धी जानकारी र योजनाहरूको बारेमा प्रशारण गरिनेछ ।

- नगर प्रमुखसंग प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसंग शाखा प्रमुख कर्मचारीहरूले कार्यसम्पादन सम्झौता गरी बार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयको समय तालिका र Calendar तयार पार्ने र सोही अनुसार निर्धारित समयमै कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाका सबै वडामा गठित टोल विकास संस्थामा नयाँ नेतृत्वको लागि पदाधिकारी छनौट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । टोल विकास संस्थाहरूलाई थप सक्रिय, सशक्त र निरन्तर क्रियाशिल तुल्याउन विकास निर्माणमा टोल सुधार संस्थासंग हातेमालो गरिनेछ । टोल विकास संस्थाहरूबीच स्वस्थ प्रतिस्पर्धात्मक भावना विकास गर्ने गरी आवश्यक सामाजिक, आर्थिक, प्राविधिक, वातावरणीय कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- एकै प्रकृतिको काम गर्ने विभिन्न संघसंस्थाहरूलाई एकिकृत गर्न तथा उनीहरूको काममा विविधता नआवस भन्नका लागि नगरस्तरीय छाता संगठनको विकास गरी आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।

५. न्याय तथा मेलमिलाप

- नयाँ मेलमिलापकर्ताहरूलाई मेलमिलाप सम्बन्धी आधारभूत, एडभान्स तालिमका साथै सूचीकृत भएका सबै मेलमिलापकर्ताहरूलाई पूनर्ताजकी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विवादको न्यायीक निरूपणमा सरोकारवालाको भूमीका महत्वपूर्ण हुनजान्छ । सरोकारवालाहरूलाई सहभागी गराएर नगरस्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति, यसको अधिकार क्षेत्र, विवाद र मेलमिलाप, न्याय सम्पादन प्रकृया र न्यायिक समिति सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधीका बारेमा नागरिक सचेतना अभिवृद्धि गर्न सबै वडाका मेलमिलापकर्ताहरूलाई साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडामा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रहरूको न्याय सम्पादन कार्यलाई छिटोछरितो, प्रभावकारी र सबैको पहुँचयोग्य बनाउन ती मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई साधन स्रोत सम्पन्न बनाइनेछ ।

सभा सदस्यहरू

अन्त्यमा यस नगरसभामा उपस्थित हुनु हुने नगरपालिकाका उप-प्रमुखज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगरसभा सदस्यज्यूहरू, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, पत्रकारमित्रहरू प्रति आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरी सफल बनाउन यहाँहरूको सल्लाह सुझाव र मार्गदर्शन अपरिहार्य छ । तसर्थ यस नीति तथा कार्यक्रमलाई पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याई सफल बनाउन यहाँहरूले सकारात्मक र सहयोगात्मक भूमिका निर्वाह गर्नेमा मैले आशा एवम् विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद !

मिति २०७९।०३।१० गते शुक्रबार

शशी कुमार खनिया
प्रमुख
खैरहनी नगरपालिका